

EMIGRÁCIÓS ESZMEI CSENDŐR LAKTANYA

Megvalósult a Központi Vezetőség, az ügyvezető elnök és közel 200 nemeslelkű, áldozatos Bajtársunk, s a Magyar Vitézi Rend anyagi áldozata eredményeképpen Etobicoke-ban (Ontario, Kanada)

1971. április 18-án.

A belépéshez személyi ismeretség, vagy igazolás szükséges. Látogatás és szállás előzetes levél, vagy telefonközlés alapján. Intézményünk hivatalos kanadai hatósági engedély alapján működik és a kormányzervek védelme alatt áll.

Eszmei laktanyaparancsnok:
vitéz Kövendy Károly CM, szds.

POSTACÍMÜNK:

A pénzküldemények kézhezvételét a B.L-ben, vagy magánlevélben elismerjük és nyugtázzuk. Minden levelet, hírt, közleményt, előfizetést és pénzadományt a rendeltetés megnevezésével a Szerkesztőség és Kiadóhivatal címére kérjük: Címe a következő:

Veterans' Association
712-54th Avenue, S.W.,
Calgary, Alberta, Canada
T2V 0E1

XXXIV. ÉVFOLYAM

CALGARY, ALBERTA, KANADA

I.szám.

1981. április 30-án

Bajtársi Levél

A M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG
KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓJA

Kiadja:
a MKCSBK VEZETŐSÉGE.
VETERANS' ASSOCIATION
of the former Royal Hungarian Gendarmerie
Administration Centre
712-54th Avenue, S.W.,
Calgary, Alberta, Canada
T2V 0E1

VILÁGSZERVEZETÜNK

a M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG — MKCsBK —
alakult 1948-ban.

Bajtársaink hivatalosan bejegyzett jótékonycélu társadalmi
egyesületeket alapítottak
az Amerikai Egyesült Államokban:

Ohio államban: Family Society of Hungarian Veteran Gendarmes
(Magyar Csendőrök Családi Közössége) Charter B.56-940,
Cleveland, Ohio, USA., 1958. július 14-én.

Kanadában:

Ontário tartományban: Royal Hungarian Gendarmerie Veterans'
Benevolent Association. No.10. Liber 1163
Province of Ontario, Toronto (Ont.)
1962. szeptember 27.

Quebec tartományban: Association des Veterans Gendarmes
Royaux Hongrois, MKCsBK No. 96 Libro C-268,
Quebec, (P.Q.) le decembre 1972.

Alberta tartományban: Veterans' Association of the former Royal
Hungarian Gendarmerie, No. 8775, Edmonton,
Alberta, 28th October, 1975.

A MKCsBK VEZETŐSÉGE:
vitész Baranchi Tamáska Endre
MKCsBK vezető

A MKCsBK Vezetősége önként és önzetlenül intézi világszervezetünk
tájékoztató, nyilvántartó és segélyügyi szolgálatát.

FELADATAINK:

- 1./Bajtársainkkal az összeköttetést fenntartani, érdekeiket képviselni,
összejöveteleinkről és a személyi változásokról őket értesíteni.
- 2./Előadások, ünnepélyek társasvacsorák rendezésével anyagi alapot
teremteni és ebből rászoruló bajtársainkat és hozzátartozóinkat segí-
teni.
- 3./Ápolni a szolgálati ideálokat és kegyelettel megőrizni emlékét a volt
M.Kir. Csendőrség azon tagjainak, akik a törvény és a rend szolgál-
latában az emberi szabadságjogok és a közbiztonság védelmében
Hazájukért áldozták életüket.
- 4./Az állampolgári jogok és kötelességek megismerése és teljesítésében
segédkezni.

(Folytatás a borítólapon utolsó előtti oldalán)

BAJTÁRSI LEVÉL

A M. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG KÖZPONTI
TÁJÉKOZTATÓJA

XXXIV. Évfolyam Calgary, 1981. április 20-án

1. szám

TARTALOM

1./ A MKCsBK Vezetőség hírei	
1. sz. Körlevél. Az MKCsBK jövő működése.	2
2. sz. Körlevél. A Jubileumi Díszérem. Pénztárellenőri jelentés 1979.XI.14—1980.X.31-ig.	3
2./ Tanulmányok, cikkek, leírások, versek	
vitész Baranchi Tamáska Endre: Emlékezzünk... 1881—1981	6
vitész Thassy-Plávenszky Ferenc: Ünnepi beszéd Calgaryban	7
vitész Kövendy Károly CM: A m.kir.Csendőrség 100. évfordulójára	10
Jegenyész Pál: Gondolatok a 100. évfordulóra	14
<u>Dr. vitész Jani István: A Sydney-i MKCsBK csoport története</u>	15
Máthé Jenő: Dr. Sótónyi Jenő csendőrszázados emlékére	23
Dr. Andróczy Ferenc: Így boldogultam...	24
vitész Szakály János: Mészáros Lázár altbgy., hadügyminiszter	29
Negyedi Szabó Margit: Hőseink sírjára (vers)	32
<u>Horváth Lajos: Niczk, Weissestein, Sandwirt, visszapillantás</u> az 50 évvel ezelőtt fölállított nyomozó alakulatokra	32
vitész Nagy Lajos: Kendő, kendő, csipkészlélű...	34
vitész Csöndes Lajos: Kisebbségben	37
3./ Közösségi, egyesületi és társadalmi események	
Beszámoló a Csendőrnapi és más összejövetelekről <i>TOURCOING, TÓTH J.</i>	39
A magyar élet eseményei világszerte	64
A százéves Jubileummal kapcsolatos megemlékezések, elismerés, lapszemle	69
4./ Bajtársi hírek	
Apáik nyomdokában a magyarságért	74
ifj. vitész Körössy Zoltán Olivér: Egy csendőrtiszt fejszobra	74
Magyar Cserkész Szövetség 1910 — 1980	75
Dicsérő elismerés, tagfelvétel, kitüntetés	78
Házasságkötés, születés, gratuláció	81
Betegségek, felgyógyulások	81
Halottaink	83
Magyarné B.H. Csilla: Fekete István sirjánál (vers)	97
5./ Értesítések	
A Toronto-i találkozó hírei	98
Az MKCsBK Múzeum hírei	100
Könyvismertetés	104
A Vezetőség levelesládájából	107
Helyreigazítás, helyesbítés	118
Pénzküldemények nyugtázása 1980.VIII.31 — 1981.II.28-ig	120

1./ Az MKCsBK Vezetőség hírei

MKCsBK Vezető

ad vBTE-vez
4/1981.sz.

Sarasota, Fla., USA.
a 100. Csendőrnapon, 1981. II. 14.

1. sz. körlevél

Kedves Bajtársaim!

Isten kimondhatatlan jóvoltából—nem sokan ugyan—de megértük a m. kir. Csendőrség alapításának 100. évfordulóját. Amilyen jóérzés ez mindnyájunknak, még ma is életben lévő csendőröknek, annyira szálljon hálánk és köszönetünk azok felé, akik nehéz viszonyok között a száműzetésbe került csendőröket bátran összeszedték, egyesületbe tömörítették. Azóta egymással karöltve—bár szétszóródva az egész világban—de élhetjük emigrációs csendőr életünket.

Sajnos a 100. évfordulóra soraink erősen megfogyatkoztak. Hány levél tanúskodik arról, hogy mennyi csendőrt éltetett az a nemes gondolat, hogy ezt a nevezetes évfordulót megérhesse. Azonban a Mindenható másként határozott és sokaknak kellett bevonulniuk a Hadak Útjára.

Bajtársaim! Mi akik megérhettük ezt a nevezetes évfordulót, 1981 február 14-ét, nekünk kötelességként maradt továbbra is fenntartani Közösségünket, mert ezt kívánja tőlünk sok ezer hősi és mártírhálált halt bajtársunk emléke, de ugyanezt kívánja az azóta elhalt bajtársak emléke is, akik megszületésében, majd további eredményes munkájában közreműködtek.

Jó érzés olyan leveleket kapni, hogy nem szabad hagyni kialudni a tüzet, s azt továbbra is táplálni kell.

Meg kell nyugtatnom minden bajtársamat, hogy én is örömmel táplálom ezt az őrtüzet, amíg az Úristen életben megtart. Egyben tudomására

kell hoznom az aggódóknak, hogy semmiféle lépést nem tettem Közösségünk megszüntetésére és nem tárgyaltam esetleges beolvadásról sem. Itt vagyunk a 100. esztendőben, s a torontoi ünnepek alkalmával az írásban beérkezett indítványok alapján tárgyalni fogunk a MKCsBK életéről. Ebben egymagam nem dönthetek. Ez megsértené azoknak az emlékét, akik a MKCsBK-t létrehozták.

Sajnos az ügyvezetői törzs évek óta nincs betöltve, aminek sokszor érezzük hiányát. A BAJTÁRSI LEVÉL szerkesztői székébe is 1981 után új jelentkezőt várunk. Vagy megszűnjön a B.L.? Így nem léphetünk át a 101. esztendőbe.

Kevesen vagyunk, hiszen soraink napról napra fogynak, de tudom, s érzem, hogy a maroknyi seregben még ma is akadnak áldozatos emberek, még ma is 100%-os csendőrök és az MKCsBK továbbra is folytatni tudja eredményes munkáját.

E reményteljes gondolatok jegyében köszöntök minden MKCsBK tagot, s jövőbeli munkánkra a Magyarok Istenének áldását kérem!

HÍVEN, BECSÜLETTEL, VITÉZÜL!

Bajtársi köszöntéssel:

Miklós Baranchi Tamáska Endre
a MKCsBK vezetője

MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG

ROYAL HUNGARIAN MOUNTED POLICE VETERAN ASSOCIATION
KÖNIGLICH UNGARISCHER GENDARMERIE KAMERADSCHAFTSBUND
ASSOCIATION OF LA GENDARMERIE ROYALE HONGROISE

vBTE-vez.
6/1981.sz.

Sarasota, 1981. márc. 8.

2. sz. KÖRLEVÉL

vitéz Baranchi Tamáska Endre
MKCSBK vezető

Kedves Bajtársaim!

A 100 éves Jubileumi Díszérem ügyében tájékoztatom valamennyi Bajtársamat, akik azt igényelték és a térítési árat befizették.

Az alapítási okmányban /B.L. 1978/2.szám/ a JDÉ-re való jogosultság le van fektetve. Röviden minden volt csendőr, csendőr hozzátartozó és tb. csendőr, illetve tb. MKCsBK tag erre jogosult.

Az okmányt térítési ár nélkül mindenki megkaphatja. Ez ingyenes.
 Jelenlegi helyzet: Az első éremverő cégtől el kellett vennünk a rendelést, mert az olyan magas árat kért a megrendelés után, hogy azt nem lettünk volna képesek fizetni. /K.b. 40-45 US dollár, plusz az éremszalag.

Így más céget, illetve éremverőt kellett keresnünk. Mint egy rövid értesítésemben már említettem, szeretnénk volna az érmet tisztaezüsből /0.999/ veretni, de ez szinte lehetetlen lett a magas árak miatt. Így a JDÉ ezüstözött ötvözetből fog elkészülni./Kivitelezésben a relief selymesfényű ezüst, a háttér pedig ragyogó ezüst színű./

A késedelmet az is fokozta, hogy a B.L-ben kijelölt határidőre — 1980. augusztus 31 — nem hogy a térítési díjak, hanem még az igénylések se érkeztek be. Mivel az MKCsBK pénztárában arra összeg nem állott rendelkezésünkre, hogy a verőtökét megrendelhesük, s azt előre elkészíthetjük, várunk kellett 1980. December 31-ig.

Jelenleg 174 bajtárs küldte be a térítési díjat, s ez már valami, ha azt vesszük, hogy a szabad világban még ma is kb. 500 — 550 volt csendőr él.

Amint A VERŐTÖKE MEGVAN, mely az MKCsBK tulajdona lesz, nincs akadályja annak az éremkészítő szerint, hogy nemcsak színezüsből de színaranyból is veretessünk valakinek, aki azt megrendeli és kifizeti.

Minden remény meg van arra, hogy a JDÉ a majusi találkozóra elkészüljön és azok ott átadhatók legyenek. A távollévők részére postán lesz elküldve.

Kedves Bajtársam !

HIVEN, BECSÜLTETEI

Bajtársi társasággal;

Baramondi Tamás
 az MKCsBK vezetője

Megjegyzés. 30.00 US dollárnak értékben megfelelt 35.00 kanadai dollár. Az átváltással kapcsolatos bankköltségek elkerülése végett kértünk 35.00 kanadai dollárt.

A kanadai dollár árfolyamában mutatkozott csökkenés miatt, hogy az érmekekre beküldött térítési díjak eredeti vásárlási értékét megóvjuk, a beérkezett összegeket Vezető bs-unk kezeihez utaljuk át, aki azokat a felhasználásig külön bankszámlára helyezve kamatoztatja.

/1981.IV.5. Szerk./

E L S Z Á M O L Á S

A M.K.Cs.B.K. Bajtársi Levél Szerkesztőség és Kiadóhivatalhoz
 1979 november 14-től 1980 október 31-ig beérkezett adományokról:

T á r g y	Bevétel	Kiadás	Maradvány
Egyenleg 1979 november 14-én	195.57		195.57
Bajtársi Levélre		3,175.40	
Ügyvezetésre	6,431.94	154.70	
Segély A/ra		805.00	
Jubileumi Diszéremlre	1,297.12	979.64	
Muzeum és Csendőr tablóra	7.00	554.88	
Egyebekre	8.00	59.00	
1980 évben összesen:	7,939.63	5,728.62	2,211.01

Kölcsönadott bankbetét visszavonva 1,500.00
 Határidős, magas kamatlábu bankbetéten: 5,000.00
 A maradvány és a bankbetét összesen: 8,711.01
 azaz Nyolcezerhétsháztizenegy dollár és 01 cent.

Calgary, 1980 október 31.

L. Kiss Gyula
 B.L. Főkezelő és felelős kiadó.

Izelei György
 pénztáros.

Az 1980 évi elszámolást felülvizsgáltuk. A visszatért pénzes-
 utalványokat és bankfolyószámlákat előtaláltuk. A fenti elszámolás
 a M.K.Cs.B.K. Bajtársi Levél Szerkesztőség és Kiadóhivatal pénztár-
 betétkönyv és bankbetétkönyv adataival megegyezik, hitelességét
 igazoljuk.

Calgary, 1980 december 19.

Rácz István
 pénztári ellenőr.

Jóvá Imre
 pénztári ellenőr.

Az 1980-as pénztári elszámolást átvizsgáltam és azt jóváhagyom,
 s a Bajtársi Levélben való közzétételre visszaküldöm.

Sarasota, 1981. március 19-én

Baramondi Tamás
 az MKCsBK vezetője.

vitéz Baranchi Tamáska Endre

Emlékezzünk...

1881-1981

A történelemben 100 esztendő vajmi kevés, hisz a mai korszerű kutatás idejében már sok-sok ezer esztendőnél tartunk, s az emberiség kulturája is sok ezer esztendővel megelőzi Krisztus születését.

Egy ma még élő és működő, de nem nagy számban lévő csoport csupán csak a 100. esztendőt elérve is igen fontos mérföldköhöz érkezik. 100 esztendővel ezelőtt tették le alapköveit Magyarországon a Magyar Királyi Csendőrségnek, mely azóta nemcsak Hazánk területén, de a határokon túl is elismerést szerzett magának.

Volt Testületünk tagjai 64 éven át híven szolgálták a magyar nemzetet, védték a falvak, tanyák lakóit. Örködtek élete és vagyona felett, s csak a rossznak, a gonosznak voltak útjában.

A magyar csendőr az igazi magyar nép kebeléből, falukról, tanyákról indult el, s így gondolkozása, természete megegyezett a magyar népével, hisz egy vérből voltak alkotva. A kemény kiképzés után tudásban gazdagodva tértek vissza az iskolákról örskörleteikbe, hogy hivatásszerűen teljesíthessék szolgálatukat, a még otthonról hozott velük született képességeikkel együtt.

A szolgálat nem volt könnyű, mert a sok tanulás mellett el kellett látniok a kemény járőrszolgálatot éjjel és nappal, dermesztő hidegben és tikkasztó nyárban, hófúvásban és szakadó esőben, hétköznap és ünnepnap egyaránt. A nős csendőröknek még a családi élete is másodhelyre szorult, mert első a szolgálat volt.

A csendőr-szolgálat hivatás volt, s 100%-os embert, talpig férfit követelt. Nem hiába vette át a Testület a Honvédség legjobban minősített embereit is. Aki megmaradt, az a keménykötésű, kiváló emberek közé sorolt.

Egy-egy falusi örs mint egy sziget élt a több ezer lélekszámú örskörletben. Az örsparancsnok nemcsak parancsnok, de egyúttal atya is volt a kis csendőrcsaládnak, s oltalmazója, segítője, tanácsadója a környéknek. Egy hosszú szolgálat után nyugalomba vonult csendőr oly nagy tudásra tett szert, s gyűjtött az életből annyi bölcs tapasztalatot, hogy a környéknek továbbra is igen megbecsült tagja maradt.

Bár a csendőrség a békeszolgálatra volt hivatva mind kiképzése, mind felszerelésénél fogva, sokan kerültek mind az I. mind a II. világháborúban mint táborig csendőrök a hadrakelt sereghez, melyre szintén kiterjedt kiképzésük. Mikor az ellenséges szovjet-orosz csapatok elérték az ezeréves országhatárt, s békeörskörleteiket parancsra el kellett hogy hagyják, ott voltak honvéd bajtársaik oldalán, s gyenge fegyverzetükkel kivették részüket a magyar föld védelmében. Ezt tanúsítják a hadi napiparancsok

sorai, a 11,000 eltűnt és hősi halott csendőr, kik ma a Hadak Útján menetelnek honvéd bajtársaik mellett.

De ez az áldozat nem volt elegendő. 1945 után jöttek a bosszúállás esztendei. Aki csendőr volt, annak számolnia kellett azzal, hogy koholt vádak alapján bitófán kell befejeznie életét. A kommunisták bosszú kaszája véresen aratott megmaradt sorainkban. A börtönök cellái, hadifogolytáborok, besüppedt jeltelen sírok ha beszélni tudnának, sok szomorú, de igaz történetet tudnának elmondani.

A háborúk és a szenvedések éveit már eléggé túléltek, s a szabadföldre került, s ma még életben lévő csendőrök & nnepelni, emlékezni jövünk össze Testületünk alapításának 100. évfordulóján, 1981 február 14-én. Tudjuk, hogy soraink erősen megritkultak, de akik megérik, azoknak adjon erőt az a gondolat, hogy boldogok lehetnek, mert szégyellni valónk nincs. Büszkeséggel kell visszatekintenünk az elmúlt száz esztendőre. Emlékezni ma kötelességünk is. Ez talán az utolsó sorakozónk, mert a későbbi években soraink még ritkábbak lesznek.

Hőseink és mártírjaink emléke megkívánja, hogy a Magyar Királyi Csendőrség alapításának 100. évfordulóján hajtsuk meg az emlékezés zászlaját, s imánk szálljon az ég felé, az elnémult kürt fújja ismét a „Diszjel”-et, az „Imához” a jólismert régi dallamokat...

Az m. kir. Csendőrségnek az emigrációban lévő és élő jogutódja a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség /MKCsBK/ — ha szerény keretek között is, ha megfogyott létszámmal is — tovább viszi a zászlót!

Még mindig vannak áldozatos, volt csendőrök, akik a Közösség eredeti célját, feladatát sohasem fogják elfelejteni, vagy feladni! Erre kötelez bennünket, volt csendőröket, elsősorban magunkkal hozott magyar szívünk és lelkünk, meg kötelez a letett eskü is. Magyar ember esküjét megtartja.

Ezekkel a gondolatokkal foglalkoztam a Magyar Királyi Csendőrség alapításának 100. évfordulóján, s szívem utolsó dobbanásáig fülemben cseng a csendőr jelszó: Híven, Becsülettel, Vitézül!

A hontalanságban, 1981. február 14-én.

Vitéz THASSY-PLÁVENSZKY FERENC

Ünnepi beszéd Calgaryban

/Részletek 1981. II.15-én a jubileumi díszében elmondott emlékezésből./

Elsősorban is üdvözlöm Önöket, mélyentisztelt Hölgyeim és Uraim, akik eljöttek a mai napon, hogy velünk ünnepeljék meg a mi évfordulónkat. Egyben köszönetet kell mondanom kedves bajtársaimnak, hogy oly megtiszteltetésben részesültem — mint

személytelen ember — hogy a csendőrség 100 éves évfordulóján én mondjam az ünnepi beszédet. Ezt annál is inkább köszönöm, mert ez a bajtársak közösségének egyöntetű lelki megnyilvánulása volt, s engem jelöltek erre a történelmi napra. Egyúttal azonban ez az én életemnek is egy történelmi napot jelent, hogy én innen Calgaryból, az emigrációs életünk irodalmi kútforrásánál, törzshelyénél, ahol annyi cikk, hír, gondolat lát napvilágot, s azok szanaszét repülnek a nagy világba, ahol csak bajtársaink élnek — én szólhatok hozzájuk.

Örömmel teljesítem bajtársaim kívánságát és áldom az isteni gondviselést, hogy e magasztos percet megérem engedte.

Ma, a százéves évfordulón volt Testületünk — úgy érzem — úgy áll minden becsületes magyar szeme előtt, mint a magyar katonai és polgári éretnyek megtestesítője. Egy óriási tölgy volt, mely év tizedeken át bocsátotta le gyökereit a Haza földjébe és a népének teljes biztonságot nyújtott. Mindenki kereste ennek az óriási tölgynek a védelmét, futva, lelkendezve, csak a sötétben bujkálókat zabolázta meg. A Teremtő nagy képességekkel áldotta meg az őrökön dolgozó, munkálkodó — a szennyet és bűnözést nem tűrő — idős és fiatal csendőr bajtársainkat és mindig az Isten keze reflektorfényben világította meg azt az utat, melyen haladniok kellett. Hűség köti őket még ma is a volt Testülethez és az emigrációban nem kell mellékutcaikon járkalniok.

Az első világháború után, a romokban heverő, megcsönkített ország lelki és anyagi újjáépítésében is oroszlánrészt vállalt a csendőr. Nemcsak a csend és nyugalom öreként, hanem a magyar szellem reprezentánsaként is nagy volt. Föllépése tiszteletet parancsolt. Így lett a két világháború közötti korszakban a magyar nemzeti lét egyik legfontosabb oszlopa, alapköve.

A második világháború megint újabb kötelességeket rótt a csendőrré.

Ott, ahol a halál kaszált és tarolt irdatlan halomban hullott a csendőr. -

/Hölgyeim és Uraim! Egy perc felállással adjunk kegyeletet és tiszteletet hősi és mártír halált halt Bajtársaink emlékének.../

Ott volt a Donnál, ott volt ezeréves határainkon és Budapest utcáin végig harcolva még az ország határain túl is. Azután hazát veszve hagyta el az országát oly lelki állapotban, hogy még az emigrációban is tisztelettel tudtak felnézni a Testület tagjaira.

A magyar nép szerette a csendőrt, szját fiát látta benne. Csak elvetemült kommunista gonoszsággal lehetett rájuk sütni az ő propagandájuk által terjesztett „bűnözés” bélyegét. De éppen ez a bélyeg jelenti az intézmény legnagyobb, ércbe foglalt, aranypecséttel ellátott nemesi levelét, mert azok a moszkovita lelkek akartak rajta ütni, akik sohasem tudták elviselni, hogy a Testület tagjai csak magyarok és csak magyar nemzeti ügyet tudnak szolgálni. Semmi akadályt nem ismerő, sőt sokszor önfeláldozást kívánó kötelességteljesítésével, mindenre kiterjedő figyelmével, a bajba jutottak megsegítésével érdemelte ezt ki.

Mi az emigrációban egy nagy családot képezünk, s mint azt a keresztény vallás előírja a szeretet, az egyetértés és az összetartás kell hogy megvalósuljon bennünk. Ha van is nézeteltérés, az összetartás kell hogy

Mi az emigrációban egy nagy családot képezünk, s mint azt a keresztény vallás előírja a szeretet, az egyetértés és az összetartás kell hogy megvalósuljon bennünk. Ha van is nézeteltérés, az közös megértéssel szeretettel kell, hogy elsimuljon, mert "...sohase menjen le Uram a Te fényes napod a sötétség haragjával..."

Befejezésül néhány szót kell még mondanom. Hogy eljöttem szeretett Hazámból idegenbe, azt mondják, hogy most kezdődikegy új élet, s a régit felejtjük el. Hát lehetséges ez? Ostobaság. Az ember életében sohasem kezdődik új. Bárhová kerül is az ember, az csak folytatása előbbi életének. Egy ténnyel találja magát szembe az ember, mely összefüggésben van előbbi életével, s azok mind a múltjában rejtőznek, s arra a választakat a jelenben, vagy a jövőben kapja meg. Aki azt mondja, hogy felejtjük el a múltat, üzd el magadtól a régi képet...NEM IGAZ!

Emlékeinket ugyanis mint valóságot lelkünkben őrizzük, mellyel további életünket sokban tápláljuk még akkor is, ha azt vonszoljuk, mert ott van mindig az éltető napsugár, a REMÉNY. Ennek csak egy vet véget: az elmúlás.

Minden hajnal figyelmeztet az elkövetkező estre, így napok, hónapok, évek múlásával csak öregebbek leszünk. Mint a fa új gyűrűt rajzol be törzsébe — mint egy régi emléket. Ugyanúgy arcunkon, testünkön ráncok keletkeznek és hiába akarjuk elűzni azokat. Mindent le lehet tagadni, csak az életet őrlő szűt nem tartóztathatja fel senki sem. Előbb utóbb ő lesz a győztes. De a lélek tovább szolgálja a természet örök körforgását — mert hiszem az örök életet. A megmaradt művek pedig mint jótettek megmaradnak az utókor számára, s így élnek! Ezek tanítják tökéletesítik — lelkesítik az utódokat munkájukban.

Én most a Magyarok Istenéhez fordulok! Uram, hallgasd meg a magyar nemzet könyörgését, a válságos időkben ne fordítsd el tőle arcodat. Tegyed újból nagy és erős nemzetté és magasztald fel nevét minden időben. Ha ellenség tör rá, harcolj mellette és segítsd kivívni győzelmét.

Uram, add meg a bölcsesség lelkét, hogy felismerje az igazi haladás ösvényét, nehogy erkölceiben megromolva, erejében megfogyatkozva elveszítse e földet, melyet a Magyarok Istene hazául adott neki.

Itt Calgaryból, emigrációs életünk kútforrásánál kiáltjuk a világnak, hogy még élünk és vagyunk, s megtettük kötelességeinket — közülünk igen sokan kimagasló munkával — magyarságunkért, Hazánkért, de egyben Újhazánkért is, és elmondhatjuk Pál apostol szavaival: „Nemes harcunkat megharcoltuk, futásunkat elvégeztük, hitünket megtartottuk”... Híven, Becsülettel, Vitézül.

Végezetül: Bajtársaim! Nézzünk szét a nagyvilágban, nemcsak mi csendőrök szóródtunk szét, hanem sok ezer magyar testvérünk is. Ezért álljon itt egy volt iskolatársam, Mécs László, a nagy papköltőnek „Szétszóródás után” versének két utolsó szakasza:

"...négy égi tájon szenvedés - ugarba vetettük ömlő könnyeink vetését: tél közepén kezdünk tavaszi dalba s úgy várjuk a vetésünk kikelését mert aratás kell: élni akarunk!"

Remény ösvényén a négy égi tájról indulgatunk neki az új jövőnek... Szőlőt akarunk szedni bojtortjáról, s elhisszük, hogy tövisen fügék nőnek elhisszük most, mert élni akarunk!"

A Magyar Királyi Csendőrség 100 éves évfordulójára

Próbaszolgálatos tisztjelölt koromban ha az őrsparancsnok nem vezényelt szolgálatba — mindig volt időm böngészni az őrs könyvtárát. Az egyikben megkapott az ismeretlen szerző (talán Beöthy Kálmán ezds.) verse:

— „Mi sohasem pihenünk...
Haladunk éj s nappal a bűnök után
És eléjük megyünk szüntelen.
És akkor is látnak a széles mezők,
Ha fény lárma, ima s minden elült.
Előttünk zászló leng: a becsületé,
Babér övezi és cserlevél zöldje
És hősín selymén kakastoll ragyog.

Ezt a verset már akkor szívembe zártam, mert saját szememmel láttam, mit jelent csendőrnek lenni. De az őrskörletekben rend volt, mert a csendőr tekintéllyel rendelkezett, nemcsak egyenruhája és fegyvere miatt, hanem azért is, mert a csendőr segítőkész volt. Ott termett az égő faluban, az árvizek területén önfeláldozóan mentett, segített és példát adott. A lakosság — nemcsak a magyar, hanem a nemzetiségek is — becsülték a csendőrt, mert békét adtak a dolgozó népnek. Nem volt kideríthetetlen bűncselekmény és ezt még a külföld is elismerte.

Az 1930-as évek elején Magyarországon járt a Kanadai Királyi Csendőrség /RCMP/ 40-50 fős küldöttsége, tanulmányozták a kiskunhalasi lovas kiképzést és a budapesti csendőrlaktanyában elhelyezett bűnügyi nyilvántartást a bűnügyi laboratóriumot. Mindezt ők is megvalósították Kanadában annak ellenére, hogy az RCMP 8 évvel előttünk 1873-ban alakult. De központi szerveink munkáját többnyire bevezették. Utána a békés Európában, Hollandiában még rendőerversenyek is voltak, s a nyomozó, lovas és egyéb versenyek zömét felváltva mi és az RCMP nyerte. Mindezeket az akkori „Csendőrségi Lapok”-ban olvastuk és láttuk képeken.

Mind a csendőrlégénység, mind a tisztikar erősen válogatott emberanyag volt. Legénységünk a honvédségi szolgálat után képesség vizsgán esett át, s ha megfelelt, felszerelték és aláírta 6 éves kötelezőjét, melyet

minden hat évben megújíthatott. A tisztikar kis százalékát a Ludovika Akadémiáról kaptuk. A zömét egyetemi, vagy főiskolai végzettségű, tart. tiszti iskolát kiválóan végzett emberekből válogatták ki a sasszemű feljebbvalóink. Dupla hajtókánk is a magasabb végzettséget jelentette.

Csak a kasszafűrók, betörők, tolvajok, munkakerülők és kommunisták utáltak bennünket. Ha egy ismeretlen ember, akár férfi, akár nő megjelent az őrskörletben akár a falvakban, az országutakon, vonatokon, vagy állomásokon, a járőr igazoltatta. Ez az eljárás egyben állambiztonsági munka is volt, mely a háború vége felé fokozódott.

A csendőr nem ismert félelmet, fáradságot, fejfájást, álmatlanságot, csak kötelességet. Továbbképzést a járőrtársi, járőrvezetői majd őrsparancsnokképző iskolákban kapta. Az utóbbiba a csendőrség elitje került. A tisztikar felügyelt a szolgálat előírt, pontos menetére, örökké szemlélte, ellenőrzött, s hibák esetén rendet teremtett.

A csendőr föltétlen engedelmességgel tartozott előljáróinak, s ebben hiába nem volt. Ha a kivezényelt járőr viselte a Szent Koronát ábrázoló járőrvezetői jelvényt, maga volt a törvény képviselője, s utasításainak mindenki, föl a legmagasabb rangú katonák és miniszterek is engedelmeskedni tartoztak.

A hadrakelt sereg tábori csendőrsége a front mögött tartotta fenn a rendet és külön utasítás alapján végezte az embertelenségig fárasztó, nehéz feladatát. Ezt magas rangú honvéd parancsnokok is elismerték, s kifejezték, hogy „nyugodtan alhattunk, ha tábori csendőreink tartózkodtak az orosz falvakban”.

Bombázások idején a csendőr nem ment óvóhelyre, csak meghúzta magát az ajtóban, s utána mentett, tíz körmével húzta félre a romokat, szabadított a ki az óvóhelyek lakóit és vitte a sérülteket kórházba.

Azután a vörös áradat lángja elérte a Kárpátokat északkeleten, majd a román árulás után délen is. Kivérzett, derék honvédeink segítségére kellett sietnünk. A csendőr rohamsisakkal cserélte fel a tollas kalapot, s esetenkénti rohamkiképzés után kézigránáttal és géppisztollyal is felszerelve teljesítették a járőrszolgálatot szovjet-orosz, szerb partizánok által megfélemlített falvainkban. Ez a szolgálat rendkívüli veszteségeket okozott főleg Kárpátalján és a Délvidéken. Naponta temettek hős csendőrt, kit a hátszágban löttek agyon civilruhás, ejtőernyővel érkezett partizánok a genfi Nemzetközi Vöröskereszt dicsőségére.

A háború, sajnos hozott számunkra rendkívüli feladatokat is, köztük sokszor embertelen parancsot is, melyet az emberséges végrehajtással se tudtunk megváltoztatni. Ezekben nemcsak a csendőrség vett részt, hanem a rendőrség és a pénzügyőrség és részben a honvédség is, nem különben a közigazgatási hatóságok és az államvasutak is. Mindezekért a bűnös a csendőrség lett, holott a csendőr megértéssel és ha módjában volt segítséggel állt a németek által deportálásra kényszerített magyarországi zsidóság mellett a német Gestapo jelenléte ellenére. Ha tudtuk volna, hogy ezek a zsidók a halálba mennek, nekünk a német Gestapot kellett volna megtámadnunk, s elvéreznünk velük szemben. De a kiadott szóbeli parancs szerint a fiatalokat dolgozni vitték, az időseket és gyermekeket

pedig internálták a háború végéig. Ugyanekkor a magyar katonavonatok százai mentek a keleti frontra, s időnk se volt a töprengésre. Mindezeket a csendőrség felügyelője vitéz Faragho Gábor altbgy. egyetlen parancs-csal megszüntethette volna, mint ahogy vitéz Király Gyula ezds. a B.M. közbiztonsági főosztályának vezetője tette, ki tiltakozott ezen parancs ellen. Másnap elvitte a német Gestapo.

A Hazánkra törő ellenség ellen rohamsisakos tanzászlóaljaink tanszázadaink harcoltak sokszoros túlerővel szemben Kárpátalján, Tordánál, Újvidéken, a Muraközben, Budapesten a Csepelszigeten, s a Királyi Várban. Vége hossza nem volt a közelharcoknak, s a szovjet szintén tapasztalta, hogy kikkel áll szemben. Ekkor lettetek Ti igazán nagyok szememben! A Vereckei szorost védtük 50%-os veszteséggel. Csendőreim ott feküdtek a kiépített lövészárkokban, esőben, sárban, éhesen, de óriási lelki erővel. Tudták, hogy Hazánk sorsáról van szó, s a Kárpátok az utolsó védővonal. Minden szem engem nézett. Éreztem, hogy nekem erősnek bátornak és példamutatónak kell lennem. Ekkor lett „szállóige” századomnál: „Csak drótkötelek vannak, idegek nincsenek!” De vigyáztam rájuk. Nem engedtem őket a fölösleges vérontásba. Nem adtam olyan parancsot, mely nem járt sikerrel.

A Vereckei szorosban, egyik délután egy szemtelen szovjet él egy bozótosból géppisztolyozott ránk. Hirtelen azon gondolkoztam, rohammal rájuk kell törni és elfogni őket. Már ki akartam adni a parancsot, s önként jelentkezőket akartam kérni erre a feladatra, de meggondoltam magam. Roham helyett hatalmas puskatüzet nyitottunk rájuk. A szovjet él elhallgatott, s helyettük az erdő elevenedett meg: fától fáig szökkeltek előre a szovjet katonák. Mindenki engem nézett. Vártam, hadd jöjjenek közelebb. Mikor 50 méterre voltak, kiadtam a tűzparancsot és elsőnek én tüzeltem. A hatás óriási volt! A szovjet menekült, a támadás összeomlott. Szerencsénkre besötétedett, honvéd hírvívő jött, s hozta a 7/II. zljpk. visszavonulási parancsát.

Máskor csaták idején, frontmorajlás közben észrevettem, hogy mind támadásban, mind védelemben, mind állóharcban hat próbacsendőr áll körülöttem 20-30 méter távolságban. Egyszer rájuk ordítottam: „mit kerestek ti itt örökké, körülöttem?” A félrajpk., Ignáth István ht. szakv. levágta a puskaszíjját és jelentette: „Főhadnagy úr alázatosan kérem, ne tessék észrevenni! A legénység óhaja, hogy ügyeljünk a főhadnagy úrra. Nem akarjuk a parancsnokunkat elveszíteni.”

Csak Budapest hősi védelmében 3,160 csendőrt veszítettünk. A tisztikar vesztesége még súlyosabb volt, kb. 60%-os. Elvéreztek rohamcsapataink, jött az összeomlás. Testületünk pusztulása.

Minden veszteségünk ellenére a veszített háború után a csendőrség lett a főbűnös és a hatalmat azok foglalták el, akik a békében is utáltak bennünket. Véleményem szerint Testületünk pusztulását antikommunista nevelése és beállítottsága ásta meg. Az utolsó moszkvai kommunista internacionálén döntöttek már felettünk az 1921. évi III.T.C. miatt, mely bűnnek tekintette az országot felforgatni akaró kommunizmust. A csendőrség ezt a törvényt is 100%-osan végrehajtotta. Ezenkívül a csendőrség

— szerintük —” számtalan erőszakot alkalmazott a magyar nép ellen.” Ezért azután Testületünket feloszlatták, s az ÁVO-val pótolták.

1956-ban láttuk, hogy mi lett az ÁVO sorsa. Ifjúságunk sajnos vérbefojtott felkelése éppúgy hiábavaló volt, mint a mi harcunk ugyanazon ellenség ellen. Legyünk büszkék arra, hogy a csendőrség ellen sohase volt lázadás 64 éves szolgálata során. A csendőrt a kommunista bosszú kínozta meg, alázza meg, végezte ki sokszor kegyetlen kínzásokkal. Tudunk eseteket, mikor a csendőrt ajtóra szögezték, mint Jézus Krisztussal tették.

A szerencsésebbeknek jött a kivándorlás. Pár évvel ezelőtt egyik detroiti őrm. bajtársunk mondta nekem: „Százados úr, ez a világ már nem a mi világunk! Itt a becsületes embernek nincs már helye.” A szándékosan lezülesztett erkölcsök, az ifjúság lelkének megmételtyezése elérte hatását. A hadsereg tekintélyét a nullára csökkentették. Az USA, a világ szabadságának öre örökké csak visszavonul az erőskéz politikája helyett. Mi tudjuk, hogy a szovjet csak ezt az erőskézet tiszteli, s ettől meghátrál.

Fiam! Ez a kifejezés vonatkozik minden csendőrré, régi alárendeltjeimre: Hűségtek, megbízhatóságotok, bátorságotok, öntevékenységetek idővel legendává válik az újra szabad Nagy-Magyarországon. Hiszen ezért küzdöttünk a trianoni bilincsel elszakított 5 millió magyar testvérünkért, akiket ma sokkal jobban nyom a gátlástalan kommunista román és cseh elnyomás.

Fiaim! „Félistenek” voltatok bajban, vészben. Erkölcsi nagyságotok előtt ma is meghajlik az otthon és a becsületes nyugati világ, mint pl. Spanyolország. Budapest védelme a pusztulásig ugyanaz volt, mint a spanyol Alcazár védelme és ezt a spanyolok emlegetik.

Végül magam véleménye: Soha, senki, sehol még egyszer nem tud megszervezni egy olyan megbízható, hűséges, törvény és parancstisztelő Istenhívő, erkölcsös, megvesztegethetetlen testületet, mint a M.Kir. Csendőrség volt.

Soraink erősen fogynak, zömünk már nyugdíjas mind a szabad nyugaton, mind az Óhazában. Nemsokára a Hadak Útjára kerülünk valamennyien. De töltsön el mindenkit az a tudat, hogy teljesítettük kötelességünket katona és csendőreskünk alapján: Híven—Becsülettel—Vitézül!

Működésünket majd méltatni fogja az igaz történelem!

Megjegyzés.

Vitéz Faragho Gábor altbgy. volt cső. fel. magatartására nézve közülük néhai Kultsár Lajos alez. cső. fel-hez beosztott előadó-tiszt nyilatkozatát, melyet ő a B.L. XXVIII. évf. 1-6. számában a 85. oldalon annak 1. bekezdésére adott /B.L. 1975. 7-12. szám 35. oldal/:

„A zsidók deportálása politikai és főleg német vonalon futott Hitler követelésére. Köztudomású, hogy se az egyikbe se a másikba a felügyelőségnek beleszólása nem volt. A zsidók deportálását a Kormányzó Úr se tudta megakadályozni bármennyire is latba vetette befolyását. Már az is mérész húzás volt részéről, hogy a budapesti gettóban lévő zsidók megmenekültek. A csendőrség felügyelője kizárólag a csendőrség kiképzéséért és fegyelméért volt felelős.” Szerk.

Jegenyés Pál

Gondolatok a 100. évfordulóra

Az utolsó otthoni Csendőrnapi óta 36 esztendő telt el. Hazánk fővárosa Budapest ezidőtájt szenvedte végig az ostrom gyötrelmeit. Testületünk, de különösen a várost védő katonák és csendőrök a lakossággal együtt mérhetetlen szenvedéseken mentek át.

Az 1944. évi felügyelői statisztika szerint létszámunk 22.000 volt, a háború befejezésekor ebből maradt 11.000 fő. Ebből 3.000-et kivégeztek, 3.000-et internáltak és a megmaradt 5.000-ból talán 3.000 nyugatra jutott. A többi ma is otthon szenvedések és nélkülözések között tengeti életét. A csendőrök — aki csak tehette — elhagyták hazájukat, de magukkal hozták a kötelességteljesítést, melyet ma is vallanak és élnek a magyar közösségek felé szerteszét a nagyvilágban. Itt új életet alapítottak maguknak — letelepedtek.

Az a fegyelem, az a kiképzés és önállóságra való nevelés és szilárd erkölcsi alap, melyet Testületünk adott tagjainak, ma is hasznos. Ez az útravaló a titka annak, hogy a csendőrök meghurcolásuk, megrágalmazásuk után is itt vannak és itt kint is megállják a helyüket. Nyelvet, ipart tanultak, vállalkozók lettek, szellemi munkát vívtak ki maguknak, családot alapítottak, majd diplomát adtak gyermekeik kezébe, mert hoztak magukkal a magyar földből östehetséget. Volt bennük akarat is, mert kemény volt a csendőr, mert annak kellett lennie, határozottan, megalkuvás nélkül kellett képviselnie az állam tekintélyét, s védeni a rendet és a közbiztonságot. A közbiztonság az őrsparancsnok vállán nyugodott. Ő volt a felelős örskörletében, ha büntetendő cselekmény előfordult.

1945 januárjában, hosszú, menekültekkel zsúfolt szerelvény állt készen Dunaszerdahely község vasútállomásán. Az utasok a komáromi osztálypárhoz tartozó csendőrasszonyok voltak gyermekeikkel, köztük néhány, fegyveres szolgálatra alkalmatlan, beteg csendőr, mint vonatkísérő. Szomorú látvány volt, mikor a nők bajtársaink könnyezve búcsúztak kis családjaiktól. Búcsúztak azzal, hogy néhány hét, de legrosszabb esetben egy hónap múlva felszabadul az ország, s akkor ismét találkozni fognak és minden jó lesz. Közben a mozdony lassú köhögéssel megindult és vonszolta maga után a síró szerelvényt. Kölsönös zsebkendőlobogtatás közben haladt tovább a gyászvonat, s vitte a fájó csendőrasszony szíveket nyugáti irányba.

Szomorú csendőrnapi évforduló volt 1946-ban. Otthon lévő bajtársaink,

köztük 60-70-80 éves nyugdíjasok is börtönök piszkos, bűzös celláiban és internáló táborokban hihetetlen szennyben és nyomorban szenvedtek. Testületünk legválságosabb napjai voltak ezek. Alig, hogy elnémultak a fegyverek, alig hogy a vörösök ellepték az országot, Moszkva az akkori idgl. kormánynak kiadta az 1. parancsot: a Csendőrséget fel kell oszlatni, a kommunizmus legnagyobb ellenségét. Testületünk minden egyes tagját háborusbűnösnek nyilvánították. A rádió naponta szórta ránk a megtevesztő propagandát, a rágalmakat. A börtönöket, fegyházakat, internáló táborokat nagyobb részben csendőrökkel töltötték meg.

És ha a múltba nézünk vissza, az 1945/46-os évekre, amikor hol innen, hol onnan hurcolták haza Himler Márton pribékjei bajtársainkat, vajon ki merte volna akkor remélni, hogy a nagy szövetségesek néhány év múlva szembekerülnek egymással, s hogy mi még a 100. évfordulón össze fogunk jönni és egy szebb, boldogabb jövőről szóhetünk ábrándokat.

Érezzük mindnyájan, hogy lélekben megerősödünk. Megtanultuk becsülni a fizikai munkát és ezen át lelki kapcsolatot találni a munkással, megismerkedni a zsúfolt, kényelmetlen baraklakásokkal, az éhséggel, a sorban állással, a fázással, a megaláztatásokkal. Nem törődött velünk senki, s csak egymásra, legtöbbször csak sajátmagunkra voltunk utalva. Ezekben a szenvedéseken keresztül jutottunk mint régi bajtársak közelebb egymáshoz. Ha visszagondolunk azokra a napokra, mikor átléptük a magyar határt és kálváriás utunkra, mely a hontalanság országába vezetett, bizony csak szorongással gondolhatunk az álmatlanság, éhség, fáradtság, reménytelen sors, s a fegyvertársakban, s sok esetben a bajtársakban történt csalódásaink keserű óráira.

Ezután becsüljük meg egymást, úgy mintha valamennyien édes testvérek volnánk. Ne menjünk el egymás mellett közömbösen soha többé és oltuk bele gyermekeinkbe is a bajtársi szeretetet.

1981. február 14-én

Dr. vitéz Jani István:

A Sydney-i csoport története 1949 — 1980.

A háború befejezése után következett be volt Testületünk történetének legsúlyosabb ideje a nyugatra szakadt bajtársakra is. Ennek első fordulójaként az amerikai megszálló erők a m.kir. fegyveres erők tagjait — így a csendőröket is — ún. „exnemy”-nek, volt ellenségnek tekintették és szovjet oldalról jövő nyomásra erőszakos hazaszállításukat szorgalmazták. Így testületünk tagjai közül csak igen kevésnek sikerült kerülő utakon bányásznak kijutni, vagy fölvétni magukat a francia idegen légióba.

Olchváry-Milvius Attila tábornokunk és mások felvilágosító munkájára ha szigorú vizsgálat után is de mi is elnyertük az IRO tagságot, ami biztosította a jogot számunkra a hivatalos kivándoroltatásra az IRO, a nemzetközi menekültügyi szervezet költségén.

A súlyos idők második fordulója a végleges emigrálás szükségességének felismerése volt. Az egyik ország, mely legjobban érdeklődött az olyan típusú bevándorló, mint testületünk tagjai is voltak Ausztrália megbízottai voltak. A németországi és ausztriai zónákban életben maradt csendőrök kevés kivétellel alul voltak a korhatáron, s ha nős is volt a fiatal csendőr, még nem volt gyermeke. Az idősebbek pedig biztosítani tudták a kivándorláshoz megkívánt alapot azzal, hogy munkavállalónak minősültek. Utólag visszanézve, ez olyan embervásárszerű művelet volt. A negyvenes évek végén a hideg háború, Berlin blokádja, a pénzreform, a német lakosság egyre türelmetlenebb magatartása végül is elfogadtatta velünk a két éves munkaszerződést és terelt bennünket a kivándorlás felé. Ezzel Ausztrália élen járt abban, hogy félrelökje a háborús propagandával lelkekbe ültetett gyűlöletet és elsőnek kezdte befogadni a szovjet-orosz megszállás alá került országokból származó bevándorlókat.

Így 1948, 1949, majd 1950-ben már érkeztek Ausztráliába volt testületünk tagjai, kiket Melbourne, Sydney, Newcastle közelségében, továbbá a nyugatausztráliai Freemantle közelében lévő elosztó központokba /Holding Centre/ raktak ki több heti hajóút után szárazföldre. Volt szerencsés, aki már a hajón találkozott bajtárssal, volt olyan akit később szólított meg ismerős, s álltak együttesen a bizottság, vagy a munkahivatal megbízottja elé, s indultak el családi táborba, vagy a nőtlenek a Queensland-i bányák, vagy cukornád-ültetvények felé.

A Melbourne-be érkezők közül sokan vették igénybe a már egy éve odaérkezett Antalffy Pál örgy. tanácsait. Mások keserves kínlódás, küzdve a nyelvi nehézségek minden átkával tudtak megindulni az új életbe idegen szokások, idegen törvények által kijelölt úton, hol az ún. munkatársak részéről a rosszindulat is megnyilatkozott.

A Sydney és környékére került bajtársak ezen az iskolán mentek keresztül mind kivétel nélkül. Fatelepi munkás vagy cserép-égető, vasúti építő, vagy a vízművek csákány és lapáttal /pick and shovel/ dolgozó munkása évekig, konyhakertész, bányamunkára vállalkozó diplomás, nyomozóból lett hentes és mészáros, csendőrből lett kötőmester, ács, építőmunkás, vagy mosogató, ápolónő és bizalmi munkába került banktakarító: mind kikerült közülük.

Ahogy múltak a nehéz hetek hónapok, úgy indult meg az egymás keresése is. A kutató és mozgolódó bajtársak felfedezték, hogy az egyik magyar kerámia műhely kemencéjét éjjelente Mátéffy István ezds. fűti és kezeli, a Granville állomás „segéd állomásfőnök helyettespötlékja” pedig dr. Véry Endre szds. Rájöttek arra is, hogy az éppen alakuló „Budapest” labdarúgó csapat egyik pénzelője dr. Hegedűs Mihály szds., továbbá, hogy érdemes elmenni a King's Cross-on lévő mészászekbe, mert a pult mögött K.J. főtörm áll, aki régi képességével biztosan ismeri meg a bajtársakat. Az idekerült jezsuita atyák előszeretettel látogatják sorra a csendőr családokat, mert ha szükség van munkára, támogatásra, vagy segítségre, a csendőr mindig készen állott, akár milyen hoten is vallotta magát magyarnak. Engem a Sydney-től 37mf-re lévő gazdasági iskolában, hol a gyermeknyaraltatás szakácsa lettem talált meg dr. Véry Endre, aki Volkswagent

nyert az egyik helyi hetilap rejtvénypályázatán. A kérdéses ujjlenyomat megfejtéséhez a gondolatot a magával hozott vitéz Ridegh-Olchváry-Mülvius Bűnügyi nyomozástan c. szakkönyvünkől vette.

A megindult szervezkedésbe, vagy inkább egymásratalálásba, amit Mátéffy ezds. kezdeményezett és mozgatott, egyre több csendőr fedte fel kilétét. Abban az időben ugyanis még nagyon erős volt a csendőr-gyűlölet és ide is eljutottak a kommunizmust szolgáló rágalmak. Így azután volt több olyan „volt bajtárs”, aki sohase fedte fel kilétét, sohase lépett közénk és megmaradt a másnevűség leple alatt. Ugyanakkor sok volt azoknak a nem csendőr személyeknek a száma, akik szinte büszkén lettek a csendőrök barátai és az ötvenes évek végére szinte megtízszerezték az akkor már csoportot alakító 25-30 csendőrök és hozzátartozóik számát.

Csoportunk első, megalakuló kirándulása a Maroszeky tanyán 1958-ban: Balról jobbra, az álló sorban: Dr. Jani István, Dr. Tamás Gyula, Sente László, Vincze Sándor/Adelaide/, Sándor Pál szds-ok, Mátéffy István ezds., csop. vez., Molnár István törm. Lehotzky Jenő örm. Keresztes János főtörm., ismeretlen csop., Koltay Imre örm., Utczás Mihály szds./Adelaide/, Heltay Dezső hb. örgy., Bogányi József ezds. házigazdánk Maroszeky rep. örgy., a térdelő sorban: Kállay József csop., Földházy István örm., Hámosi Vendel örm., két rendőr bs., Kálmán Vadin Sándor örm., az ülő sorban: Madarász Sándor csop., Szélpál Antal csop., Gál Lajos örm., egy csendőr barát, Seberényi János örm.

Az ötvenes évek közepén már rendszeresen érkezik Európából a Bajtársi Levél és csoportunk fölveszi a kapcsolatot a Melbourneben irányító Antalffy örgy. útján, majd közvetlenül is az MKCsBK központjával. Megrendezzük a csendőr-vacsorákat, kirándulásokat, Csendőrnapijainkat, hol 2-300 között van esetenként a megjelentek száma, s ott vannak teljes számban az egyesületi vezetők is. Tavaszi és őszi kirándulásainkat ebben az időben Maroszeky-Ziegler Jenő rep. örgy. házához tartozó erdőszéli tisztá-

son rendezzük. Házigazdánk, aki valamikor a pécsi repülő téren csendőr fhdgy-ként volt a különítmény pk-a, ma is büszkén vallja magát csendőrnek. Édesapja Marosszéky-Ziegler Emil ny. á. vörgy. volt csendőrezre-des.

Megtaláljuk a csendőröket mindenütt, ahol szolgálatra van szükség. Ott állanak a magyarokat szolgáló két katolikus és református lelkész mögött, sőt az 1956-ban megérkező evangélikus lelkész mellett is. Kiveszi a csoport a maga részét a cserkész munkában is, segít anyagi alapot teremteni a magyar jövőt biztosító gyermek és ifjúság nevelésnek, magam is mint cserkésztestvér résztveszek a nyári táborozásokon sok éven át Nt. Bernhard Béla csesti. mellett.

Sajnos ekkor már halottaink is vannak. Dr. Hegedüs Mihály szds. motor-kerékpár-baleset áldozata lesz, dr. Véry Endre szds. szívroham következtében hagy itt bennünket. A magyar temető gondolatát Ft. Fazekas János S.J. veti fel a csendőr körökben lefolyt jövőt kereső beszélgetés során és Ft. Forró Ferenc S.J. segítségével meg is valósul. Elkészül a hatalmas fakereszt, mely K.V.S. bajtárs munkája. Több mint 20 éven át állott az egyházközség világi szervezete élén Bogsányi József ezds., s a csendőrök nagy száma élükön Dr. Tamás Gyula szds-sal akik építői, adományozói leghívebb támogatói voltak a Szent Erzsébet Otthonnak. Az évenként megrendezendő Szt Erzsébet napi búcsú rendezői a mai napig is Gál, Molnár, Szélpál, Madarász bajtársaink és a velük szolgáló csendőr-barátaink. Ebben a Szent Erzsébet Otthonban tartottuk Dr. Török Béla rendezésében a Szent István Történelmi Szeminárium sorozat évi nyolc előadását, ahol Dr. Tamás és magam is résztvettünk előadásainkkal.

A Sydney-i csoport lelkes és eredményes működése arra indította az MKCsBK ausztráliai főcsoport-vezetőjét Antalffy Pál örgy. bajtársunkat, hogy az általa hazulról hozott és azóta is őrzött magyar nemzeti zászlót 1960-ban csoportunknak adományozza annak további őrzése végett. ..." egy csendőrzászlót van szándékomban fölszentelni abban a városban, melyben a bajtársak a legszebb, legintenzívebb bajtársi életet élik. Erre a célra felajánlottam azt a zászlót, mely 1945 február 14-én még laktanyámon lobogott, s amit azóta is magammal hordok. A zászló valamennyi Ausztráliában élő bajtárs zászlaja lesz, de azt a fölszentelés helyén lakó bajtársak fogják őrizni. A Sydney-i és környéki bajtársak emelték és fejlesztették a bajtársi életet olyan fokra, hogy azzal nemcsak a zászlószentelést érdemelték ki, hanem garanciát nyújtanak arra is, hogy az őt felszentelendő zászló nemcsak muzeális tárgy lesz, hanem élő valóság..." írja 1960-ban kiadott körlevelében Antalffy Pál örgy.

Csoportunk a zászlót 1960-ban átvette és azt 1961. március 4-én és azt az északsydneyi Xavéri Szt. Ferenc plébániatemplom kultúrtermében áldotta meg Ft. Forró Ferenc S.J. A zászlót szalaggal díszítette fel az MHBK, a Magyar Cserkészszövetség és a R.K. Egyházközség kiküldött vezetője. Az átadó és ünnepi beszédet Antalffy Pál örgy. tartotta.

A zászlóavatás betetőzte csoportunk megalakulását, mely tényezőjévé lett a magyar emigráns életnek és vezetőnk erkölcsi súlyától és nagy tiszteletet kiérdemelt egyéniségéből eredve ma is szerepet játszik néhai Má-

téffy István ezds. bsunknak tett ígéretünk szerint: "Amíg egy tagja él a közösségünknek a Csendőrnapot megünnepeljük zászlónk alatt!"

Zászlótartó volt 1974-ben bekövetkezett haláláig Szeberényi János örm., azóta Szélpál Antal cső.

1962 június 23-án a Sydney-ben akkor még nem működő MHBK helyett csoportunk a katolikus Otthon termében tartotta az első Hősöknap megemlékezést és ünnepséget, melyet követett a Magyar Temetőben fölállított Hősök Keresztjének megkoszorúzása, ahol a kereszt mellett sok évig csak a Csendőr zászló és kísérői álltak őrséget az ünnepség alatt.

a Csendőr Zászló
tartja Hámori Vendel örm., amit a Sydney-i csoport
küldöttsége megkoszorúzza a Hősök Keresztjét
1962. június 23-án.

1965. IX. 2-án elhunyt Mátéffy István ezds. csoportunk vezetője, kitől már pár évvel előbb betegsége miatt a vezetés munkáját 5 tagú bizottság vette át korelnökünk Bogsányi József ezds. részvételével.

Nagy esemény volt csoportunk életében 1960-ban vitéz Czigány József ezds. látogatása. Több bs-i összejövetelt rendeztünk ittléte alatt. Leánya és annak családja meghívására egy félévet töltött Sydneyben, hol volt alárendeltjei és bajtársai tisztelettel és szeretettel vették körül.

A kirándulások alkalmával megismerte a környéket is több napon át vendége volt Kálmán Vadon Sándor örm. szállodatulajdonosnak hegyi üdülőjében.

1972 novemberében dr. Tamás szds. javaslatára dr. vitéz Jani Istvánt választották csoportvezetőnek, aki ekkor már az újjáalakult helybéli

Nemes csikszentimrei Antalffy Pál
szkv. m. kir. csendőrőrnagy

Ausztráliába érkezett 1949. V.14-én, hol mint Melbourne-i csoport- később területvezető 1949-től 1976-ig bevándorolt bajtársainak felkutatásában, a testületi szellem ápolásában, a bajtársi élet megszervezésében odaadóan, fáradhatatlanul és igen jó eredménnyel működött. Az MKCsBK Bajtársi Levél részére kizárólag szerény nyugdíjából megtakarítva 1977.XI.18-án 3.105.60 kanadai dollárt adományozott, mellyel annak zavartalan kiadását biztosította.

MHBK csoportnak is vezetője volt. Így a testvéri együttműködés, mely eddig is kifejezte a két bajtársi csoport különleges jellegét továbbfejlődött. Mindkét csoport tagja lett a New South Wales-i magyar egyesületek szövetségének, hogy jelenlétükkel biztosítsák annak a töretlen nemzeti, magyar és keresztény vonalon való haladását. A csoport ügyeit dr. Tamás Gyula szds. intézi, immár 20 éve, míg a pénztár Gál Lajos őrm. ellenőrzése alatt áll. Csoportunk munkájának szívvel, lélekkel és anyagiakkal is támogatói csendőr-barátaink, akik tb. tagjai közösségünknek. Számuk 26 volt családjaikkal együtt, ami ettől kezdve csak növekedett. Magnagyobodott csoportunk közös munkájának elismeréseképpen, Magyarorszá- gért és a magyarságért teljesített szolgálatáért tagjai lettek a Souverain Szent László Rársaság és Rendnek.

1975 Csendőrnapon 54 csendőr és csendőr-barát verte bele nevét, vagy egyesületét jelző szeget a Csendőr-zászló rúdjába. Többen zászlószalagot adományoztak. A gyászos Trianoni békeparancs 50. évfordulójáról gyász- szalag felkötésével emlékeztünk.

1974 Csendőrnapon a MKCsBK vezetője az MKCSBK 25 éves Jubileumi Emlékérmét a kardokkal adományozta 11 csendőr bajtársunknak, vala- mint három csendőr-barátunknak kitartó hűségükért és csoportunkat, il- letve céljainkat szolgáló bajtársi közreműködésükért. Az érmeket dr. vi- téz Jani István csoportvezető adta át a kitüntetetteknek az MKCsBK veze- tője megbízásából.

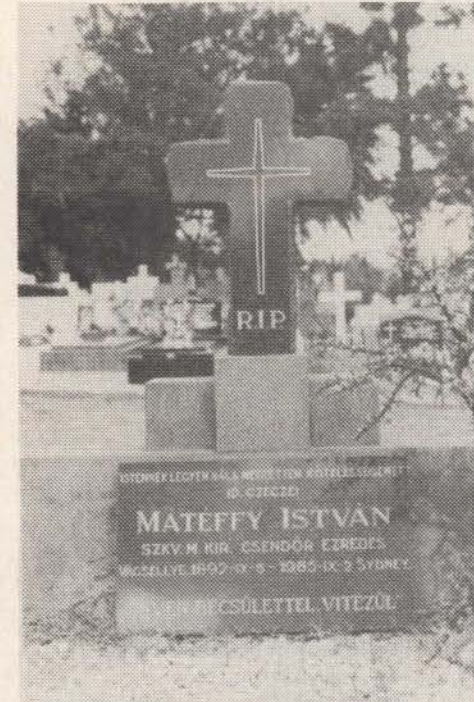
1980 Hősök napján, 1980 május 25-én a Rockwood-i Magyar Temetőben a

Hősök Keresztjénél a csoport zászlója előtt újította meg csendőr esküjét vitéz Majláth György bs., a Magyar Szövetség elnöke után mondva az eskü szövegét.

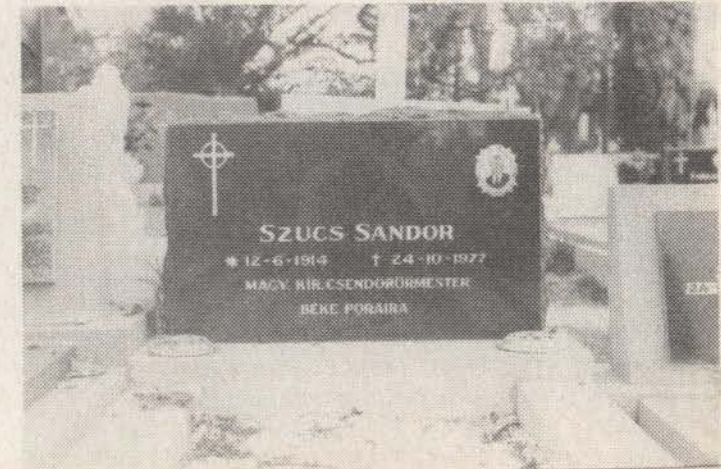
Halottaink:

Id. czecei Mátéffy István, Dr. Véry Endre, Dr. Hegedűs Mihály, kis- léghi Petőcz László, vitéz Tarnai Miklós, Szűcs Sándor, Szeberényi János, Ft. Galambos István KCSL, vitéz Tömö László, Goór György, kazinczy La- da József, vitéz Bódy László, vitéz nemes Tassányi József, Bozóky Viktor.

Emléküket megőrizzük.

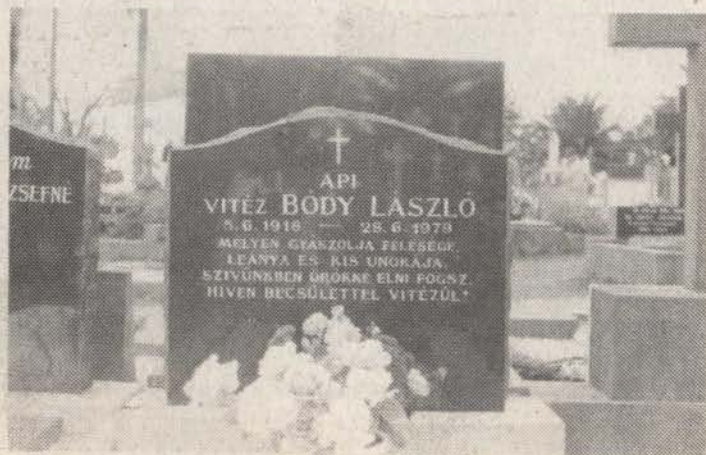

Csendőr sírok a Sydney-i magyar temetőben...

Zászlótartónk, Szeberényi János szkv. m.kir. csendőrőrmester. Nyugszik Magyarországon. Elhunyt hazalátogatása alkalmával szülőfaluja vasúti állomásán kapott agyvérzésben 1974.VII.31-én.

Hűséges Barátaink sírja a Sydney-i magyar Temetőben.

Máthé Jenő

Dr. Sótonyi Jenő csendőrszázados úr emlékére

A nagyváradi prbeső. iskolán ismertem meg. Szakaszpk-om volt az 1. század I. szakaszánál. Még főhadnagy volt és nőtlen. Magastermetű kb. 190 cm., derék, szélesvállú, kedves, mosolygós arcú úr volt, sűrű magyaros bajusszal. Szeretett szolgálaton kívül is elbeszélgetni alárendeltjeivel, mondhatom, mint egy jó testvér. Soha nem tett különbséget azért, mert ő tisztí rangban van, s mi csak jövődő tiszthelyettesek. Büszkén említette édesapját, aki mint csendőrtiszthelyettes valamelyik Balaton környéki őrs parancsnoka volt. Sokszor a csendőriskola sportpályáján egyszerű családi kérdéseket tett fel, érdeklődött erdélyi hozzátartozóim iránt, vagy beszélt az övéiről, pedig akkor, mint véglegesített csendőr még csak szakaszvezetői rendfokozatom volt. De ugyanígy elbeszélgetett más csendőrökkel is.

Háború volt és a csendőriskola is megérezte a jegyre adott élelmiszert. Sokan gyengélkedtek a vékony kenyéradag és a zsiszikes borsófőzelék hiányos tápanyaga miatt. Dr. Sótonyi fhdgy. úr nem tudott a zsebéből etetni egy századot, hát hogy mégis könnyítsen rajtunk, gyakorlat alatt órák hosszat hagyott pihenni az erdőszéli fűben. De ugyanezt tette az 1. századnál lévő másik tiszt, ippi és érkeserű Fráter János hdgy. úr is, aki egy főispán fia volt és úgy szerette „csendőr fiait” pedig csak velük egyidős lehetett. Szóval Dr. Sótonyi Jenővel szakaszom elment volna a világ végére is.

Az iskola elvégzése után, mint a 7 hónapos tanfolyamon az elsők között végeztek, én is, a díszbédnél egy asztalnál ültem Ládai István ezds., iskolaparancsnok úrral, Vass Alfréd őrgy., Dr. Sótonyi Jenő és több magasrangú csendőrtiszttel. Minden századtól ugyanis két személyt ültettek a tisztek mellé, olyanokat, akik a tanfolyamot kitünő eredménnyel végez-

ték. A tanfolyamot egy két hetes lövészeti gyakorlat fejezte be Köröskisjennőn Dr. Sótónyi fhdgy. úr vezetésével.

Utána nagy városba kerültem Erdélyben, ahová nemsokára Dr Sótónyt is áthelyezték. Ekkor már századosi rendfokozatot viselt. Megnősült, egy kedves, csinos, fiatal anyaországi leányt vett el. Úgy tudom tanárnő volt. Még két évig parancsnoksága alatt teljesítettem szolgálatot. Ő intézte, hogy nősülési kérvényemet minél gyorsabban engedélyezzék részemre és az esküvőmre, Élesdre ő vitt el. Hisz, -amint mondta — a közl. örs gépkocsija éppen a kisváros előtt fog elmenni. Menyasszonyomék háza előtt leállította a gépkocsit, mert mint jó csendőrének jövődöbeli feleségét és annak szüleit meg akarja ismerni.

Mint hallottam a háború után 19 év múlva odahaza, koholt vádak alapján kivégezték. Én úgy érzem, egy ilyen derék csendőrtiszt halála mindnyájunk szívében soha el nem múló sebet ejtett és míg élünk mindig gyászolni fogjuk, de felejteni soha, napirendre térni fölötte soha-soha. Vele a magyar tisztikar egy szépszál virága hullt el!

Dr. Andróczy Ferenc

Így boldogultam...

/Részletek 26 oldalon, számos magyar és angolnyelvű okmánymásolattal fölszerelt életleírásból, melyben kivételes karrierjét elmondja, melyet bátorsággal, rátermettséggel és tudással kiharcolt magának.

1915-ben Semjénházán /Zala vm./ született, hol szerbül és horvátul is jól megtanult. 1935-ben korengedéllyel vonult be a pécsi IV. ht. hiradóalosztályhoz, 1938-ban a csendőrséghez jelentkezett és a villányi örsön lesz próbacsendőr. Magánúton csendőrségi szolgálata alatt gimnáziumi érettségit szerzett. 1945-ben kora tavasszal, mint őrmester a budapesti hiradóalosztály rádiómegfigyelőjét Rábapordányról /Sopron vm./ átvezényelték egy rádióadóval Kapuvárra, a budapesti nyomozó alosztályhoz. Innen az év Nagypéntekjén alakulatával lovas kocsikkal lépték át az osztrák határt. A Gráz melletti Muhrfeld táborban esett orosz fogságba, melyből megszökött. Haza ment.

Szülőfalujából sikerült följutnia Budapestre, hol jogot akart tanulni. Budapestben nem, de mikor csendőri szolgálatát elhallgatta a miskolci jogakadémiára fölvtették, hol mindhárom évét sikeresen befejezte. Szigorlatozni Budapestre járt. Később Szécsiszigetről/Zala vm./ hol jegyzőgyakornok lett és szervezte a környéki kiscgazda pártokat, mire hamarosan a nagykanizsai, majd a pécsi népbíróságok elé került, melyek felmentették. Munkavállalásait most már megnehezítették és végül is az ÁVO valótlan és alaptalan vádja alapján jog és államtudományi doktorrá avatása előtt 1951-ben Elleppusztára (Hortobágy, Hajdu vm) deportálták, hol építkezés-

nél dolgozott. 1952 tavaszán egy társával megszökött és végül is Alsóronök-nél /Vas vm./ átjutott a határon.

Az osztrák, német, svájci menekülttáborok, a magyar Charitas irányításával különféle munkákból tartotta fönn magát, míg végül is 1955 decemberében hajóra szállt és 14 napos viharos tengeri út után New-Yorkba érkezett. Szerk./

„...Buffaloba kerültem, ahol az ottani magyarok meleg fogadtatásban részesítettek bennünket. Igazán szép és meghatóan jó érzés volt ismét majdem otthon érezni magunkat magyarok között. A szépség azonban hamar eltűnt amit az ünneplésnek vége volt és jött a meztelen valóság: ha nem tudsz angolul nincs állás, de még csak szolgai munka sincs. Öt hét telt el és én még mindig nem kaptam semmi munkát és kezdtem gondolkozni azon, hogy nem volt-e könnyelműség tőlem Salzburgban faképnél hagyni az öreg autó-lakkozót, aki azt akarta, hogy vegyem el a lányát és társuljak be üzletébe. Végre egy másodgenerációs magyar segítségével kaptam munkát egy kis gépgyárban, melynek ő is részvényese volt de olyan félre-eső helyen, ahová nem lehetett autobusszal eljutni csak autóval, ha valaki elvitt. De az amerikai munkás néha meggondolta magát és nem jött el és én órákig vártam rá hiába a téli hófergetegben. Fesztettem a vasdarabokat, hogy ne rozsdásodjanak. Túlóráztattak is, hogy keressek valamit, de mikor jött a fizetés a többi gyerekek minden képzettség nélkül hoztak haza hetenkint 50-60 dollárt és én meg egyetemi képzettséggel, pocsék túlórával csak 38.- dollárt kaptam két hétre. Ez aztán „egyenlőség,” ami erősen pizskálgatta az önérzetemet, mert én egyáltalán nem éreztem öregnek magamat 37 éves koromban, sőt még ma sem és a legtöbb gyárban azért nem vettek fel, mert idős voltam nekik. Majd a Charitas segítségével Rákkutató Intézetben kaptam munkát, a szépen hangzó laboratóriumban, fehér köpennyel kísérleti állatok gondozásánál, melyet én inkább egér, nyul és patkány istállónak neveztem volna. Tisztítani az átkozottul büdös egér, patkány, ürge, tengeri malac és más állatok trágyás dobozait, melyek az osztrák paraszt istállójára emlékeztettek. Idővel azonban megszerettem a pirosszemű, ártatlan kis fehér egereket, nyulakat és a patkányokat is és látva a sok pazarlást magam is elkezdtem kísérletezni.

Egyik ilyen alkalommal elfoglaltságomban a fiatal orvosfőnököm a hátam mögött termett és figyelte, hogy miként injekciózom én az állatokat citrom, narancs paradicsom, tej és Coca-Colával, külön-külön dobozban tartva mindegyik csoportot és hogy mérem a tumorjaik /daganat/ nagyságát. Én a rajtakapott bűnös restelkedve magyaráztam neki, hogy milyen gyógyszerek ezek, illetve hogy milyen vitaminok ezek, s hogy tudománytalan kísérletekkel szeretném felfedezni a rákellenes szérumot. Jót nevetett az együgyűségemen, de mondá, hogy figyelte a technikámat, s mivel neki ugyis technikusra van szüksége: kinevezett technikusnak. Mivel nem beszéltem angolul, főnökömmel németül beszélünk.

Ezért a többiek irigykedni kezdtek rám. Egyszer csak jött egy yankee, akit én tanítottam be dolgozni, s közölte, hogy sokan panaszkodnak, hogy nem beszélek angolul és hogy továbbra nem én vagyok az előmunkás, hanem ő. Mikor főnököm közölte velem, hogy túl vagyok fizetve és ezer dol-

lárrel letöri a fizetésemet stb., felbosszantott. Miért dolgoztam én sokszor éjfél után is, befecskenedeztem naponta 300-400 egeret, megoperáltam 15-20 patkányt, nyulat, kutyát stb. Persze közben állandóan jártam esti iskolába az angol nyelvet elsajátítani. Első évben levizsgáztam az elemi iskola 8. osztályából, a másik évben a középiskolából/highschool/ a harmadik és negyedikben pedig az un. különbözeti vizsgát tettem le /Community College/ stb. Most azután nem előre, hanem visszafelé buktattak. Nem szoltam semmit se nekik, kezdtem folyamodni több egyetemi felvételi vizsgára, s kérvényeztem a Graduate School-ba/ négy éves egyetemi képzés birtokában/ való fölvételemet.

Végül is az Indiana-i egyetemre felvettek és a nyelvvizsgán is szerencsésen átmentem. Az első félévet általános „B”-val fejeztem be. Mikor reményem nem volt, hogy ugyanezt tarthatom továbbra is, mert a második félévben váratlanul „C”-t kaptam, otthagytam az egyetemet és elvesztve 2-3.000.- dollárt visszamentem Buffaloba, ahol edénymosogatói állást kaptam az egyik kórházban, hogy a Syracuse-i egyetem által külföldi állampolgároktól kívánt 2.000.- dolláros biztosítékot megkeressem.

Itt találkoztam egy régebbi munkatársammal, amerikai rákkutatóval, aki adott egy kötelezvényt, hogy 1.000.-dollárt kölcsönöz, melyet a már megkeresett 1.000.- dolláromhoz hozzátéve végre 1962-ben sikerült felvételnem magam Syracuse egyetem Graduate School-ba. Az ajánlólevelet volt tanárain és Dr. Kuli Sándor cső. szds-tól kaptam. A sok esti tanfolyam után a felvételi, illetve nyelvvizsgán most már könnyedén átesem, noha angolul még most se tudok tökéletesen. Az első félévet általános „B”-vel végeztem, mire most már mint rendes tanuló éjt nappallá téve állandóan tanultam. Mikor holt fáradt lettem a könyvtár valamelyik félreeső zugában aludtam 5-10 percet, ülve, mely után fejem újra tiszta és felvevőképes lett. Diák életem alatt soha nem aludtam 4-5 óránál többet. Ebédre halas-szendvicset /tuna-fish/, vacsorárra legtöbbször görögdinnyét ettem kenyérrel. 1962. február 1-én US állampolgár lettem.

Közben megüresedett egy hely az egyetemi könyvtárban, amit szerencsére én kaptam meg, s ettől kezdve mint egyetemi alkalmazott tandíjmentes lettem. Ez akkor nekem évi 800.- dollárt jelentett. Ekkor már állami kölcsönt is kaptam. 1964 májusában elnyertem a könyvtárosi oklevelet /MLS Syracuse Univ./ és a következő hónap elején munkába léptem Detroit-ban /Mich./ mint az egyetem különleges könyvosztályának könyvtárosa. 1965-ben több nyelvtudásomnak köszönhettem, hogy meghívást kaptam több egyetemre, melyek közül a New York állami egyetemét fogadtam el, hol mint katalógizálót vettek föl akkor, amikor az amerikai könyvtárak új nyilvántartási rendszert vezettek be, az azóta világhírű „Library of Congress”-t. Új munkahelyemre 1965 augusztusában vonultam be.

Új helyemen szorgalmas munkával és tudással nagyon gyorsan tekintélyt szereztem magamnak, bár a főkönyvtáros és helyettese féltékenykedése és irigykedését érezve 1967 június 1-vel a West Virginiában, Buckhannonban, az állami Wesleyan College-ban instructori és könyvtáros állást fogadtam el, ahol most is, azóta is élek, mint a katalógizáló osztály vezetője. Keményen és sokat dolgoztam, míg osztályomat rendbehoztam, még

szombaton és vasárnap is bent voltam hivatalomban. 1969-ben helyettes tanári, 1974-ben pedig egyetemi tanári előléptetést nyertem. Hosszú 14 évet küzdöttem le egyedül mint magyar és katolikus ebben a protestáns fellegvárban, s tekintélyt és megbecsülést szereztem úgy a magam, mint az egész magyarság számára. Itt már nem szégyen magyarnak lenni, hanem dicsőség, mert a szlovák és egyéb nemzetiségek is szívesen magyarnak mondják magukat, mert az én méhészetem és kertem ismert nemcsak az egész megyében, hanem West Virginia állam egész területén. Diákjaim a környező államokból is büszkélkednek szüleiknek, hogy mit láttak a méhész magyar professor udvarában, noha nem méhészetet, hanem könyvtári tudományokat tanítottam, sőt néha egy-egy rövid szemeszterközi orosz és magyar kurzust is.

1981 év május végével nyugalomba vonulok, a M.Kir. Csendőrség felállításának 100. jubileumi évében mint a testületnek korban talán a legfiatalabb volt őrmestere. Szép idők voltak azok és nagy büszkeséggel gondolok vissza rájuk és erősen hiszek abban, hogy a M.Kir. Csendőrség nem csak volt, hanem lesz is újra Magyarországon! Ezzel búcsúzom is a mi régi jelszavunkkal: Híven, Becsülettel, Vitézül mindhalálig!

Andróczy Ferenc volt csendőrőrmester és jelenleg egyetemi tanár a West Virginia Wesleyan College-ban.”

Megjegyzés

Dr. Andróczy őrm. minden magyar ügynek lelkes résztvevője és támogatója volt. Magyar ünnepélyek, összejövetelek, iskolák, cserkészlet és ha kellett tüntetéseknel mindenütt ott volt. Khrushchev amerikai látogatása ellen tüntetett és a 6 letartóztatott magyar között ott volt Buffaloban. A rádió és a TV napokig hozta fényképüket, de másnap egy ír származású bíró felmentette őket. Ott volt a szabadságharcosok fogadásánál, mindig magyarruhás díszben az élen. A baloldali sötét erők odáig mentek, hogy autóval elütötték, biztosra veszi, hogy szándékosan. Lába 13 hónapig gipszben volt.

1968-ban, mikor Szelezky Zita New York-ba jött, s Buffaloból Tóth János cső, főtörm-rel és még két-három másik magyar fiúval 5-600km-t vezetett a hét végén New Yorkba. Éjfél után 2 órakor indultak vissza, s reggel 8 órakor munkába kellett állni. A nagy ködben alig lehetett látni. Beleszaladtak egy vám sorompó előtt egy teherautóba. Tóth János erős csendőrkoponyája kilötte a kocsí szélvédő üvegét, de csak bekötözték. Az ő lába újra eltörött, s két hétig ismét kórházban tartották.

West Virginiából átjárt alkalmilag Clevelandba, Pittsburghba, Buffaloba, Torontoba és Chicagoba is magyar összejövetelekre. A magyar politikai foglyok pénztárát évekig kezelte, az erdélyi kékkönyveket még mindig ő postázza szét képviselőknek, szenátoroknak egyetemeknek West Virginia egész területén — saját zsebéből.

1964-65-ben Csendes Józseffel, Seres Péterrel, Dr. Karol Ripa-val Chicagóban megszervezték a Lengyel—Magyar Világszövetséget, melynek egyik alapító és ma is igazgatósági tagja. A lengyel képviselők és szenáto-

rok segítségével akarták a magyarság sérelmeit nyilvánosságra hozni és orvosoltatni.

Dr. Andróczi őrm-nek a Kormányzó úr Nemzetvédelmi Keresztet adományozott 1942. VII.29-én. Tagja a Magyar Nemzetvédelmi Világszövetségnek, lovagja a Szent László Társaság és Rendnek 1968. VIII.20-a óta. Az MKCsBK Csendőr Áldozatkészség emléklapját elnyerte 1968 és 1969. II. 14-én. Elismerő oklevelet kapott a Cleveland-i Árpád Szövetségtől, mely 1972. III.15-én tagjainak sorába iktatta. /Szerk./

Dr. Andróczi Ferenc

„...magol a próbacsendőr...”

Vitéz Szakály János

Mészáros Lázár altábornagy, hadügyminiszter

Mészáros Lázár
1796 — 1858

Nem hinném, hogy akadna valaki, bajtársaink közül, aki ne ismerné ezt a nevet. Szerte a világon megjelenő vezető magyar és angol ujságok immár két éve foglalkoznak ezzel az ügyel. Végül is angol Belügyminisztérium döntése vetett véget ennek a jogi kérdésnek. Minden nagyobb emigrációs magyar szervezet részt vett tiltakozásaival ebben a bonyolult ügyben. Budapest szemben állt New-York, Titley és Londonnal, melyek az igazságot képviselték. A megtévesztő, mellébeszélő állításokkal szemben végül is győzött az igazság.

Ki is volt hát ez az ember, aki 121 évvel halála után is lázba tudta hozni a nyugaton és az óhazában egyaránt élő magyarjainkat? 1796. február 20-án született Baján. Iskolái elvégzése után katonai pályára lépett. 1937-ben már őrnagy a Radetzky huszároknál. Olaszországba kerül, hol minden szabadidejét művelődésre, nyelvek tanulására szenteli. A klasszikus nyelveken kívül beszéli a francia, olasz, görög, török, szerb, angol és tót nyelveket. Tudományos értekezéseket ír, 1844-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjának választja. 1848 elején V.Ferdinánd az első magyar királyi felelős kormányba hadügyminiszterré, majd vezérőrnaggyá nevezi ki. 1949-ben altábornagy. Világos után Kossuthal együtt menekülnie kell Viddin, Sumla, Kiutahia után 1851-ben a többi emigránssal együtt Londonban van.

További élettörténetét szellemes, humortól sziporkázó, sokszor gúnyos leveleiből ismerjük meg. Angliát a nagy ködöt nem tudja megszokni, s 1853.VIII.23-án New-York-ba érkezik. Hosszas keresgélés után Scotch Plainsen, New Jersey államban 23 acre-s farmot vásárol 1.600 dollárért, melyből csak 600-at tud lefizetni. Van egy talyigája, egy lova, 12 tyúkja, egy tehene és maga tisztítja az istállót, fát vág és tehenet fej. Hetyke tréfalkozással írja, hogy nem hiába volt a magyar miniszter nagy úr még most is lovásza, kocsisa, kertésze ezredes Katona Miklós, szakácsa, mezei munkása pedig kapitány Danes Lajos...”

A Hungarian farm lakói szomorú napra virradtak. Leégett a kunyhójuk. Emellett Amerikát se tudta megszokni, s mind jobban betegeskedni

kezdett, s elfogta a honvágy. Az amnesztiát nem vette igénybe, de mint amerikai állampolgár látogatóba haza akart menni. Hajóra szállt és 1858 X.25-én már régi barátjának, gróf Teleky Sándornak anyósánál Lady Langdale-nél akarja kipihenni magát. Megbetegedve ágyának esik, s november 16-án reggel hörgése elcsendesedik, s a lélek kiszáll testéből.

Barátai imádkoznak, egy öreg menekült közhuszár, Gácsi nevű fogta le a szemét és tette kezébe egy fekete kötésű bibliát. Mészáros Lázár nem láthatta többé azt a földet, melynek szabadságáért harcolt.

Díszes koporsóba fektették, feje alá hazai földet tettek és Titley-i temetőben nyugat-keleti irányba néző sírba temették el.

Az angliai Magyar Szabadságharcos Szövetség /MSzSz, az MHBK és a Mindszenty Foundation azt ünnepélyesen megkoszorúzták. Közben egy hamis hír terjedt el, hogy a temetőt fölszámolják és a csontokat egy közös sírba helyezik. Majd cikk jelent meg a Hidfő c. emigráns újságban Mészáros Lázár sírjával kapcsolatban.

Magyarországon az Új Tükör c. magazinban 1979.XI.18-án jelent meg cikk a sírról készült fényképfelvétellel a következő szöveggel:

„Ha csak a hozzátartozók el nem szállítják, a maradványokat közös sírba helyezik — majd így folytatja — a Baja-i pártbizottság és a tanács kérésére a honvédelmi és a kulturális minisztérium megtette a szükséges intézkedéseket a hazahozatalra. Erre akkor kerül sor, ha megkezdődik a temető felszámolása. „A cikk ezzel kapcsolatban említi azt a kastélyt, ahol Mészáros egykor lakott, hozzátéve, hogy az akkoriban bizonyára szép és jómódot sugárzó épület ma elég siralmasan fest, tele van lakókkal, vakolata hullik, elhanyagolt, s hogy a londoni magyar követség szemmel tartja a Titley-i temetőt, s ha arra kerül a sor intézkedni fognak Mészáros Lázár hamvainak hazahozatala ügyében. — Ezt a kastélyt a magyar követ-ség embere nem láthatta, mert azt már rég lebontották.

1979.VIII.2-án a londoni magyar követség kérvényt intézett az angol Belügyminisztériumba és kérte Mészáros Lázár hamvainak kiadatását. A dátum nagyon érdekes, hiszen az 1979.XI.18-án Magyarországon megjelent Új Tükör magazin azt írja, hogy csak akkor kerül sor a hamvak kikérésére, ha a Titley-i temetőt fölszámolják. A cél ezzel a hírrel az volt, hogy elaltassák a nyugati magyar emigrációt, ami természetesen nem sikerült. Ezenkívül a Titley-i egyháztanács értesítette az angliai MSzSz egyik vezetőségi tagját és kérte annak véleményét.

A MSzSz azonnal tiltakozott a hamvak hazaszállítása ellen, s hasonló akcióra kérte a világ különböző tájain létező magyar szervezeteket, hogy ez ügyben közvetlenül az angol Belügyminisztériumhoz forduljanak. Közben a Nemzetőr cikke nyomán jelentkezett Mészáros Lázár rokona, kinek tudomására hoztuk az újságot. Ő szintén tiltakozott és bizonyította rokoni kapcsolatát. A bizonyítás és az okmányok átvizsgálása után a Titley-i egyháztanács elismerte a jelentkezett rokon jogát a sírhoz, s egyhangú döntést hozott, hogy a sírt nem engedi fölbontani s így azokat nem lehet elszállítani Magyarországra. A döntést az angol Belügyminisztérium hasonló értelmű döntése követte.

Az angliai MSzSz még a magyar követség kérvényének benyújtása előtt

elhatározta, hogy a sírkövet restauráltatja, illetve új síremléket készítet, melynek leleplezése 1980.IX.20-án nagy ünnepség keretében megtörtént. Résztvett a MKCsBK londoni csoport vezetősége Szekeres Pál g.szds., csoportvezetővel. A hamvak hazaszállítása ellen tiltakozott a MKCsBK vezetője vitéz Baranchi Tamáska Endre szds.

Mészáros Lázár
1980-ban elkészült új síremléke a Titley-i/Anglia/ temetőben.

Megjegyzés.

Néhai Mészáros altbgy. amerikai vérrokona és dédunokahuga Margit de Negyedy Jäky Mészáros készséges közreműködése, kellő anyagi áldozata, vitéz Szakály János cső.örm., az angliai MSzSz elnökének lelkes szervezése, az emigrációs magyar egyház londoni hatósága, a magyar társadalmi egyesületek és sajtó egyetemes kiállása és támogatása sikert eredményezett. A példát mutató összefogásért méltán érdemelnek elismerést. Ugyanekkor illesse még köszönet Mr. Gordon Emmott, a Tit-

ley-i egyháztanács elnökét, valamint Nagy-Britannia Belügyminiszterét, aki megértette és elfogadta az emigrációs magyarság álláspontját.

Így Mészáros Lázár hamvai továbbra is szabad földben nyugodhatnak.

/Szerk./

Negyedi Szabó Margit

Hőseink sírja

Szent a föld ott,
Szent minden kis porszeme!
Harmat helyett
Vérrel, könnyel van tele.
Köd borong a hantokon,
Imádsággá lesz itt
Minden honi fájdalom.

Emlékkoltár
Minden sírhant mely alatt
Örök álmot
Álmodik a hős halott.
Ámde fénylő
Nap virrad a könny felett,
Szent szabadság
A megáldó szellemed!

Hozd el ide gondolatban
Hű magyar nép szivedet,
S tanuld meg, hogy
Mi a hazaszeretet!
És ha könny lesz
Szemedben mely felragyog,
Áldást adnak
Rád az elvérzett Nagyok.

/Katolikus Magyarok Vasárnapja/

Horváth Lajos

Niczk, Weissestein, Sandwirt, visszapillantás az 50 évvel ezelőtt főállított nyomozó alakulatokra

Már régebben figyelem a B.L-t abból a célból is, hogy a nyomozó alakulatok mikor lesznek megemlítve, hogy mikor és miért lettek életre hívva,

mikor a csendőrség feladata: megelőző szolgálat, felderítő (nyomozó) és karhatalmi szolgálat (polgári ruhát nem hordhat).

Most röviden, ha hézagosan is be szeretnék számolni ezekről az alakulatokról. A nyomozók ugyanis csendben, minden hírverést, feltűnést kerültek és végezték pontosan nehéz feladatukat.

Mikor 1918-ban és 1919-ben csapataink széttöltését követő szégyenteljes ellenséges megszállás véget ért és a cseh és román csapatok kivonultak Csonkamagyarország területéről és bevonult Budapestre a Nemzeti hadsereg: véget ért a rémuralom és a terror, fokozatosan helyreállt a jogrend. A lakosság lassan magához tért kábultságából és végre megindulhatott a munka. Feltalálások születtek és sok meg is valósult belőlük. A rádió mely eleinte kezdetleges volt ugyancsak fejlődésnek indult és a fülhallgató detektoros készülékeket az un. lámpás-rádiók váltották föl. A Laki hegyi adóállomás előlépett a legszélesebb körű tömegtájékoztatóvá és szórazótatóvá is.

A nagyszabású technikai fejlődés új lehetőségeket nyitott a bűnözőknek. A lopások, betörések, csalások, sikkasztások szaporodtak, az ember élte elleni bűncselekmények száma emelkedett és államellenes izgatás és szervezett tüntetés is jelentkezett.

A hosszú háború és a forradalmak szomorú eseményei bebizonyították, hogy a Büntető Törvénykönyvnek 60 év előtti felfogását az idő túlhaladta. Ezért az országgyűlések új törvények és azokon alapuló rendeletek kiadásával törekedtek büntető rendszerünk korszerűsítésére.

Az elmúlt esztendőök során a csendőrség súlyos veszteségeket szenvedett. Létszáma lecsökkent, kiképzése megállt, felszerelése hiányos és elavult volt. A nagyobb szabású, ritkán előforduló, vagy nagyobb területre kiterjedő bűncselekmények földelítése, eredményes nyomozása a kis létszám, sokirányú elfoglaltság, valamint a felszerelési eszközök hiánya miatt sokszor nehézségekbe ütközött. De ezen felül az egyenruhájuk miatt se tudták elvégezni, mert az elárulta közbiztonsági személy jelenlétét.

Így került sor a belügyminiszter rendelete alapján a Budapesten székelő nyomozó osztály és alosztályok rendszeresítésére. A nyomozó osztály a csendőrség országos szervezete volt és közbiztonsági szempontból a belügyminiszterhez tartozott. Első parancsnoka Dr. vitéz Damasy Farkas őrgy., később vezérőrnagy volt. A legénységet az őrsőkről válogatták ki, s nyomozó tanfolyamot kellett nekik elvégezniök. Az alosztályok rendelkeztek un. helyszínelő gépkocsikkal is, s tagjai az ujjlenyomatok felkutatása, felvétele és a helyszínelés útján mint egyenruhás, vagy polgári ruhás nyomozók voltak az őrsök segítségére. Az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Budapesten, a csendőrség bűnügy laboratóriuma, központi nyilvántartások, csendőrségi hírközpont, közlekedési és vasúti őrsök mind szolgálták a büntettesek kézrekerítését.

Köznapi alakulatomat 1944. november havában az amerikai légi erők éjjel-nappali bombázása elől Budapestre Niczk-re /Vas vm./ telepítették ki. Innen 1945. március végén indultunk a végzetesnek ígérkező útra, s május 25-én a Dráva partján lévő Weissesteinben, Karinthiában kerültünk angol fogságba.

Ellenőrzés és igazoltatás után kezdeményezésekre, sokszori kérés és utánajáráásra sikerült az angol katonai pság-tól írásbeli engedélyt kapnunk, hogy a tábort elhagyhatjuk családjaink fölkeresésére. Elszállítá-sunk véget ért egy nagy magyar teherautóval üzemanyaggal, három napi élelemmel, vezetővel aug. 27-én elhagytuk a tábort. Utunk sikerrel járt. Végül is Bajorországban, Sandwirt, Gasthaus-ban már az amerikai zónában, nyertünk mind a 124 személy elhelyezést. Innen vándoroltunk ki 3-4-6 év múlva, ki rövidebb-hosszabb itt tartózkodás után a véglegesnek ígérkező kenyeret és szállást adó új haza felé.

A nyomozó alakulat elhelyezése Sandwirt-ban 1946-ban.

Vitéz Nagy Lajos

Kendő, kendő csipkészlű...

[Napló-részletek]

A Királyhegyen virágozni kezdtek a szőlők. Nincsen a világon olyan ilatszergyár, amelyik ne irigyelné el a természetől a szőlők virágillatát. Az Újhelyi-út két oldalán álló cseresnyefákon érni kezdett a termés. Torkos verebek, csörgő szarkák és sárgarigók serege csemegézett a félig érett gyümölcsökből, amikor Fischer ezredes úr jelenlétében — aki Miskolcra jött — tanfolyamunk levizsgázott. Talán történelme során se látott a sárospataki MÁV állomás olyan zsivajgó embertömeget, mint azon a júniusi napon, amikor az ősi Kollégium diákjai és a sárospataki m. kir. próbacsendőr tanfolyam végzett hallgatói a Végardó felől jövő füstöt okádó vasparipára vártak.

A Kollégiumot, mint alsóbbfokú iskolát Kopácsi István, egyike az első

magyar reformátoroknak alapította 1530-ban. 1560-ban emelkedett főiskolai rangra, s később I. Rákóczi György felesége, Lórántffy Zsuzsanna nagyszony gazdagon támogatta és továbbfejlesztette.

Közeledett a vonat. Pács úr az állomásfőnök arca úgy ragyogott, mint köporral fényesített rézfazék. Bizonyára neki is eszébe jutottak ifjúsága napjai. Befutott a vonat, s a népség ki ide, ki oda kapaszkodott föl a kocsikba és még el sem értük az olasz kanyart, amikor a diáksereg ajkán felszendült a „Ballag már a vendiák...” szívbe markoló akkordja. Hogy aztán mi se maradjunk le a nótázás terén — a példa ragadós elv alapján — Juhász Pista bajtársam - akivel ágy-szomszédos voltam — nótázni kezdett:

Már ezután úgy élem világot...
Tollas csákóm balszememre vágom!
Balszememről a jobbszememre vágom...
Barnahajú babámat a két karomba zárom!

A pirosposztag, pörge-bajuszos jegyszédő meg se nézte menetleveleinket. Mosolyogva tisztelgett, s tovább ment. Mi pedig, mint a diáksereg tagjai is, minden állomáson kivesebben maradtunk.

Miskolcon köszöntem el Juhász bajtársamtól. Ő a Sajó völgyi sajszentpéteri őrre ment, az volt az anyaörse. Szegény jó bajtársamnak is volt bizonyára zsebkendője, ami elfelejtette neki megszűni, hogy Magyarország sírbahullása után a kloákából előbújt patkányok hada fogja halálba gyötörni. Meg hogy nem egészen harminc év múltán Washington szabad földjén/már akinek szabad/ egy kimenekült fiskális könyvében emlékezzen meg róla, mint verőlegényről, akit előljárói cserben hagytak, mert azok bőrüket mentve külföldre szöktek! Ennél alábbvaló rágalmat még nem szórtak Juhász bajtársam előljáróira. Annak a fiskálisnak ezen tanulmányomban szeretném tudtára adni, hogy sem a csendőr altisztkarból, de éppen úgy a tiszt karból se szökött meg senki bőrét menteni a felelősségre vonás elől. Akik kijöttek parancsra hagyták el őrhelyüket.

A sárospataki próbacsendőr tanfolyamon három érdekes esemény rögződött meg emlékezetemben.

I. Kormányzó urunk látogatása az ősi Kollégium alapításának ha jól emlékszem négyszázéves ünnepségére. A próbacsendőr iskola hallgatói a tanítóképző intézet udvarán álltunk fel. Mindenkinek kinéztünk, csak éppen DISZ-alakulatnak nem. Rozsdamarta, különböző évjáratú vállfegyverek, molyrágta varjuszárnyak régi vadászkalapokon. Kinek térdig, kinek bokáig ért a köpenye, egész nap esett az eső. Szegények, kifosztottak, a csodálatos templomokkal hivalkodó keresztény nyugat elárultjai voltak. Amikor a Kormányzó úr ellépett arcvonalunk előtt, rövid beszédet tartott:

„Legyetek méltóak elődeitekhez és akkor magyar népünk éppen úgy fog szeretni benneteket és megbecsülni, mint tették az előttetek járókkal!...”

Furcsa kiejtéssel beszélt, mint azok, akik több nyelven tudják kifejezni magukat. Tölgyessy szds. iskolaparancsnokunk kardja tisztelgésre lendült. A kijáráshoz érve a Kormányzó úr pillanatra visszafordította fejét... végigtekintett ütött, kopott sorainkon. Talán a jövőbe látott, vagy sejtései

támadtak, hogy jönni fog egy idő, amikor porbahulló országának ezek a fiatal csendőr-jelöltek lesznek utolsó fegyveres védői...

Ezen a napon a szőrösszívű konyha-főnökünk Kokas törzs úr is kitett magáért. Megcserélte az általa egekig dicsért darás nudlit és köménymagos zupát babgulyással amibe félökölnyi nagyságú húsdarabot prezentírozott, megtoldva egy-egy lekváros buktával.

II. Húsvét előtti héten az egész Bodrogtóti elöntötte az árvíz. Délkeleti irányból a Tisza északról a Bodrog öntötte ki az ottlakókat, mint a Hoty-kai cigány ha húst akart enni, az ürgéket. Minket is kivezényeltek árvízmentési szolgálatra. Én és budapesti bajtársam Czuczai Béla egy kis tanya mellett elhúzódó gátnál, segítsünk a család áttelepítésében egy másik, magasabban fekvő tanyához. Talán éjfél felé lehetett az idő, amikor elállt az eső és megszűnt a napok óta tartó szél. A házbéliek megnyugtattak bennünket, hogy elmúlt a veszély. Kínáltak szivességgel vacsorával, amit nem fogadtunk el, mert éppen az elmúlt napokban magyarázta Csepi főhadnagy úr, hogy a csendőr mindenért fizet. Mert ha nem, ingyen ellátásért úgy bevágják a fogdába, mint a huszonegyet! Így hát megtettük Kokas törzs úr sós szalonnáját és Krausz Izidor pékmester kenyerét, aki a világgá kürtölt állítólagos „fehér terror” idején a m. kir. próbacsendőr tanfolyam szállítója volt. Ő volt az egyetlen pékmester Sárospatakon. Felmásztunk a ház mögötti szérüs-kert egyik szénaboglyájának a tetejére, befúrtuk magunkat az illatos szénába, s pillanatok alatt úgy elaludtunk, a köcsögbe öntött tej nyáridőben.

Meddig aludtam, nem tudom. Arra ébredtem, hogy valami mászkál az arcomon, egy füzfaág volt. Körülöttem víz, amerre a szemem ellátott. A tanyaházat nem láttam. A házbélieknek nem volt igazuk. Elmenekültek egy magasabb emelkedésen lévő tanya szomszédjukhoz. Nem tudták, hogy mi a szénaboglya tetején vagyunk, ott felejtettek. A víz árja boglyánkat is elsodorta velünk együtt egy füzfacsoport közé. Czuczai bs-am is fölserkent, s nem találta a kalapját. Az enyém meg volt, mert az állandó szíjját karomra akasztottam, mielőtt szemeim leragadtak volna. Bajtársam kalapja úgy eltűnt, mintha nem a föld, de a víz nyelte volna el. Messze a Sátor hegyek felett rózsaszínű sáv jelezte a hajnal érkezését. Lassan világosodott.

Egész nap kuporogtunk a füzfák tetején, mert közben a szénából a víz mindig kevesebbet hagyott részünkre. Mi lesz velünk, ha emelkedni fog az ár és leszorulunk nem éppen ideális lakóhelyünkről is? Éles töltényünk nem volt, csak fadugós, így jelt adó lövést se adhattunk le. Jól benne voltunk a délutánban, amikor egy csónakot láttunk meg a vízen. Elkezdünk kiabálni, ahogy csak a torkunkon kifért. Meghallották, s a csónak tartott felénk. Lizák csendőr, segédoktató és a kispataki gátörök kora reggel kihalásztak egy vízen úszó csendőrkalapot. A névcéduláról megállapították, hogy az kié, s hogy hova voltunk felállítva. Keresni kezdték a tanyaházat, aminek ablakáig ért a víz. Ott nem találtak bennünket, de közben megütötte fülüket segélyért esdeklő kiabálásunk: meg voltunk mentve.

III. Most ugorjunk át éveket. Már három csillag és sárga pertli díszíti galléromat. Oktatója vagyok az egri Várba telepített próbacsendőr tanfolyamnak. Május elején a próba urak kimentek anyaőrseikre, engem pedig Gödöllőre vezényeltek különleges szolgálatra, mely KITÜNTETÉSNEK számított, hiszen Legfelsőbb Hadurunk közvetlen környezetében lenni nem volt kis dolog.

Egyik almaérlelő augusztusvégi napon a Kisbagi csárda mellett volt felállítási helyem. Késő délután haladt át előttem Kormányzó urunk kocsija vissza Gödöllő felé. Mint ilyenkor szokás volt egy előre megbeszélt helyen páran összeverődünk, mint jelen esetben is. Leültünk egy terebélyes almafa alá és beszélgetve vártuk Aszód felőli úton közeledő társainkat. Kovács Zsiga bajtársunk közben felkövetkezett az almafára ami alatt pihentünk és érett almákkal kezdett nekünk kedveskedni. Javába fogyasztottuk a zamatos bőcványi fajta almát, amikor egy kocsni közeledett Aszód felől. Lassan jött és látszott, hogy egyik hátsó kereke leeresztett. Amikor odaért hozzánk megállt, s Uram Isten, ha van az égben a vér is jéggé fagyott bennünk, mert a kocsiból először a kastélyvadász ugrott ki a soffőr mellől, kinyitotta az egyik oldalajtót és kiszállt: ki? Maga Kormányzó urunk! Kedvesen szólított meg bennünket, hogy segítenék-e a gépkocsi vezetőnek gumit cserélni. Olyan szorgalmasan még nem láttam bajtársakat, jómagamat is beleértve, segíteni, mint ott akkor azon a keserves délutánon. Mikor végeztünk a segítséggel szoborrá meredve vártuk, hogy mi lesz! Kormányzó urunk mintha mosolygott volna, sportsapkája széléhez emelte jobbát — hiába no, katona volt — és köszönöm-mel búcsúzott el halálra rémült csendőreitől. Az előzőleg elment kormányzósági kocsiban, mint annyiszor Scholtz szárnysegéd ült tengerész ruhában, s így tévesztettük össze a Főméltóságú Úrral.

Ezek után elképzelhető, hogy akik ott voltunk számszerint nyolcan, mi-lyen napokat éltünk át azon gyötrődve, hogy mi lesz, ha Császár szds., aki Gödöllőn volt sznypk. megtudja: élvezen esz meg bennünket.

És nem történt semmi. Csupán Kovács Zsiga fájlalta sokáig tomporát, mivel hogy a fa tetején két ágon állva meglátta a Kormányzó urat vigyáz állásba kapta magát és a zsebébe rakott almáival szabályszerűen beleesett az útszéli árokba.

Évek múltán, mikor Szigetváron szolgáltam, s Császár alezredes osztpknak szemle utáni csevegés alkalmával az esetet elmondtam, még akkor is dühösködve mondta: „Szerencsénk, hogy az esetről akkor nem szereztem tudomást, mert én adtam volna maguknak almaszüretet.”

vitéz Csöndes Lajos

Kisebbségben.

1916 márciusában érettségi előtt a győri küsszemináriumból besoroztak honvédknak. 1918 novemberében szereltem le 21 éves fejemmel, mint öreg csatár-zászlós és mint első éves theológus. 1919 január 10-én jöttek be a csehek Komáromba. A Duna hídjának két íve maradt magyar, a másik

kettő csehszlovák lett, középen volt a határ, amit átlépni nem lehetett. Munka után kellett látnom. Egyik jó ismerősünk ajánlásával 1919. IV. 27-én jelentkeztem fölvétel végett Kámenczky Géza csallóközarányosi jegyző irodájában. Főnököm kiváló jegyző és nevelő volt, keze alatt könnyen kezdtem beletanulni kötelességem ellátásába. A következő hivatalos személy akivel megismerkedtem Vörös Dávid kisbíró, kézbesítő, az idősebbek szerint tizedes volt. Bíró uramat Mátyásnak tisztelték, ami járt is neki, mert szép szál, katonaviselt, nem sokat magyarázó férfi volt. Avval fogadott, hogy néhai édesapámat jól ismerte, segítségére volt az alispáni hivatalban, amiért hálás volt neki. Félhivatalosan még az iroda törzséhez tartozott Csepy József bácsi is, aki valamikor a földmérőkkel dolgozott. Ha valahol a szántóföldeken vita támadt a határmesgyék, vagy a parcella mérete miatt, őt hívták. Ilyenkor kivitte az irodából a mérő láncot, kiírta a kataszterből a vitás földdarab méreteit, majd mindkét fél jelenlétében, felmérte, kitzúzte karókkal, amibe a felek mindig belenyugodtak, tudták, hogy pártatlan. Őszbecsavarodott feje, sasorrú nemes arca tiszteletet parancsoló volt komolyságával. Megfigyeltem, amint félhangosan olvasta a kétnyelvű hivatalos hirdetés felírását: „Ozmány — Hirdetés”/helyesen: Oznam-Hirdetés/. A szöveg végén a dátum előtt: „Batizfalva”/Bratislava/ vagyis Csepy bácsinak az államnyelvű szavak is magyarul voltak.

Rövidesen találkoztam a falu intelligenciájával, melynek vezetője Nt. Czirók János, Kossuth szakállas, galambösz, pattogó beszédű lelkia-tyja volt a református gyülekezetnek. Segédlelkésze Földes Lajos barna mosolygós, csöndes magyar. A tanítók Vizváry Vilmos igazgató és kántor, Szép szál férfi harca bajusszal - Zengő baritonjához szerényen csatlakozva énekeltem vasárnap a kóruson a szent zsoltárokat. Sógora volt Kóczán Mór, aki azelőtt ott káplánkodott fiatal korában, mikor világon ismert gerelyvető bajnok volt. Mindig kifogástalanul öltözött Csepy Lajos tanító kis barna bajuszkájával. csodálatos ügyességgel tudta kikerülni a sarat, még csak utánoznom se sikerült.

Beilleszkedvén az aranyosi társadalomba úgy találtam, hogy az idegen fennhatóság jelenléte nálunk nem változott falum életén semmit. A földművelés ősi törvényei szerint ment a munka. A vallásos, szellemi és nemzeti nevelést végezte a templom és az iskola. A falu élete a maga csendes, nyugodt életét. Az idegen, ránk települt hatóságot féltucat cseh katona jelentette, kik a faluban laktak ugyan, de a Dunát őrizték és így alig láttuk őket. Csendőr őrsöt is kapott a falum. Parancsnoka egy magyarul szépen beszélő 30 év körüli szlovák őrmester volt. Néha benézett a hivatalba, mindig udvariasan és szépen viselkedett.

Egyik kora reggel találkoztam vele a kertek alatt, piros táblás könyvet olvasva, mely szlovák nyelvtan volt. Megdicsért, hogy tanuló:n az állam nyelvét, amelyre szükségem lesz. Később, mivel az emberekkel barátságos volt, népszerű lett. Meghívták lakodalmakba is, hol jókat táncolt. Lassan beleilleszkedett a falu társadalmába is, a nép közé. Mikor pedig a csinos Csóka Mariskának kezdett komolyan udvarolni, közénk tartozónak vettük be.

Egy évi gyakorlati időm leteltével hivatalos levelet kaptam a tőrőcszentmártoni jegyzői tanfolyamra való jelentkezésem végett. Jelentkezésemet elküldtem, nemsokára megjött a válasz, hogy felvettek, ami mint később megtudtam, nem is volt olyan egyszerű ügy. A cseh világban ugyanis a csendőrség politikai feladatot is teljesített, különösen a határsávban, de bent az országban is. A rendszernek egyedüli megbízható testülete a csendőrség volt. Ők ellenőrizték sokszor a jegyzők jelentéseit is. Ők bírálták el az egyes személyek államhűségét és megbízhatóságát, mint az én esetemben is.

Meghívtak az őrmester úr és Mariska esküvőjére, s felkértek első vőfélyné, amit szívesen elvállaltam. Mikor az esküvő után az őrmester ur megköszönte részvételemet, elujsgoltam neki, hogy megkaptam a behívómat a jegyzői tanfolyamra. Gratulált, majd elárulta, hogy ő tette a kedvező jelentést. „Szívesen tettem — mondta — mert én magyar csendőr voltam.” Elesetségünkben, fájaldmunkon megkönyörülve a jó Isten akkor a szlovák-magyar testvériség ilyen megnyilvánulásával vigasztalt bennünket.

Közösségi, Egyesületi és Társadalmi események

Ausztrália

MILDURA/Victoria/ A Melbourne-i MKCsBK csoport 1950-ben alakult meg. Nem volt zárt csoport, meghatározott taglétszámmal, csak mint bajtársak jöttünk össze havonta egyszer Antalffy Pál bs. lakásán. Ezen össze-
jöveteleken 15-20 bs. jelent meg. A vezető a korban és rangban legidősebb Antalffy Pál örgy. lett. Később az összejövetelek ritkultak, de a közszellem az 1956-os események hatása alatt ismét fellángolt. A Csendőrnapot leginkább az MHBK keretén belül tartottuk meg. 1979-ben a Csendőrnapot Dr. Szentandrassy Elek bs-unk nyaralójában tartottuk igen szép megújult eredménnyel. Ez alkalommal Antalffy Pál bs. előrehaladott korára és a bajtársaktól való távoli lakásra való tekintettel a vezetésről lemondott és ez alkalommal Bánkúti József örm-t választották meg vezetőül. Az 1980-as Csendőrnapot már az új csoportvezető nyaralójában tartottuk meg ugyancsak szép eredménnyel. A csoport létszáma ma 39 fő. Az utóbbi időben aránylag sok volt a halálozás. Hiába soron vagyunk./A.P./

Az 1981-es jubileumi Csendőrnapot március 29-én tartjuk meg egy magyar vendéglőben, Melbourne közelében. Utána beszámoló megy. Ez alkalommal kerülnek átadásra az MKCsBK vezetője által alapított JDÉ kiadásával kapcsolatosan kapott díszoklevelek. /Dr. Sz.E. II.9./

A Találkozóra összejött bajtársakhoz az alábbi üzenetet küldjük:

Megragadom ezt az alkalmat arra, hogy mindannyiunk nevében üdvöze-
leteimet és szeretetemet küldjem Nektek, kedves Bajtársak. Bennünket az emigrációban a közös múlt és miként az öskeresztényeket a katakom-
bákban, a közös üldözés hozott és tartott össze. Rendíthetetlenül hűek ma-

radtunk Hazánkhoz és a magyar néphez és mindig egy felszabadított, boldogabb Magyarországon reménykedtünk, ahol betölthetjük eredeti hivatásunkat. Sajnos a huszadik századot a legnagyobb megerőltetéssel sem lehet a becsület századának nevezni és ezért a jog és az igazság sehol sem érvényesült.

Ilyen körülmények között értünk testületünk főnállásának 100 éves jubileumához. Úgy érzem, ez lesz az utolsó jubileumunk. A természet rendje, hogy aki megszületik, az meg is hal és ha nincs utánpótlás, kihal a faj. Lehet, hogy ezért Bajtársi Közösségünk is meg fog szünni, de csendőrök még azután is lesznek, amíg az utólsót is el nem nyeli az enyészet. A mai nap azonban régi dicsőségünk felelevenítése kell, hogy legyen, mert a dicsőség adja meg a jogot a feltámadáshoz.

Ezen a napon Isten áldását kérjük Rátok és munkásságotokra és küldjük igaz magyar csendőrbajtársi szeretetünket

Mildura /Victoria/, 1811. február 5-én

1981

a victorai csendőrbajtársak
nevében
Antalffy Pál s.k.

SYDNEY /New South Wales/ A csoport „tavaszi”/ ami itt őszi hónapokra esik/ kirándulását egy trópusi felhőszakadás zavarta meg, úgy hogy a megjelentek nagy része elfogadta Dorogi János bs. és neje meghívását házukhoz, ahová autó-karavánnal a zuhogó esőben érkeztek meg és ott folytatták a kirándulást a későbbi újra kisütő nap segítségével szárítgatván magukat. Ezen alkalommal hozta csoportunk azt a döntését, hogy a Jubiláris 100éves Találkozó sikere biztosítására négy védnökséget vállal, amiről a 100.00 AU dolláros nyugtát azóta meg is kapta a Rendező Bizottság elnökétől. Ugyanezen alkalommal a kiránduláson mint vendégek résztvevő MHBK bajtársak is vállaltak négy védnökséget a torontói találkozóra, a az oda eljuttatott 100.00 AU dolláros felajánlást a Találkozó főrendezője már le is nyugtázott. Sajnos a Találkozón való személyes részvétel olyan súlyos anyagi megerőltetést jelentene, hogy azt a zömmel nyugdíjas bs-ak már megengedni maguknak nem tudják.

A Magyar—Lengyel Világszövetség helybeli csoportjának 15 éves fennállását megünneplő összejövetelen csoportunk az MHBK küldöttségével együtt zászlója alatt vett részt. A lengyel—magyar együttérzés különösen impozáns kifejezése volt a lengyel és magyar lelkészek által közösen bemutatott szentmise. A z oltár mindkét oldalán sorakoztak föl a lengyel és magyar bajtársi csoportok, míg a templomot teljesen megtöltötte a nagy számú lengyel és magyar közönség./Dr. v. J.I.1980.XII.9.érk./

A m. kir. Csendőrség alapításának 100. évfordulójával kapcsolatos Jubileumi Csendőrnapot a csoport a testvér bajtársi, valamint társadalmi egyesületekkel együtt az ott látogatóban lévő vitéz Duska László vkb. szds. az MHBK központi vezetője részvételével 1981. VI.6-án fogja megtartani.

..... /Dr. v. J.I.1981. II.10./

ADELAIDE /Délausztrália/ Az MHBK helyi főcsoportja 1980. júniusában ünnepelte meg helyi működésének 30. évfordulóját. A gondosan összeállított program keretében VI.14-én jólsikerült MHBK — Bál, 15-én ünnepélyes magyar szentmise, hol ausztráliai születésű domonkosrendi szerzetes méltatta a magyar hősokeket. Ugyanezen a napon délután a Magyar Klub kertjében fölavatták a Hősi Emlékművet. Este a színházban a Melbourne-i fiatalok részvételével rendeztek jól sikerült műsoros ünnepélyt. Másnap hétfőn — a Királynő születésnapjára való tekintettel állami szünnap — a Szuverén Szt. László Társaság és Rend délausztráliai széktartó helyettese Utczás Mihály szds. rendezett díszebédet a Rend helybeli és vendég tagjainak azok családjaikkal együtt. Az ünnepségeken részt vettek Melbourne-ből/Victoria/ Hetey Sándor bs., az MHBK központi vezetőhelyettese Ausztráliában és népes ifjúsági csoportja, Dr. vitéz Jani István szds. az MHBK Sydney-i főcsoport vezetője, az MKCSBK csoportvezetője és mások. /U.M. 1980.VIII. 21./

PERTH / Nyugatausztrália/ Az 1949-1951-ben megindult kivándorlások során mindössze 11 csendőrbajtárs telepedett le Nyugatausztrália forró, de barátságos homokjára. A nehéz kezdésű, a két esztendő munkaszerződés letelte után megalakult a Perth-i csendőrcsoport vitéz Szombathy Lajos János zls. kezdeményezésére, akit néhai Mátéffy István ezds. /Sydney, N.S.W./ bízott meg a csoportvezetői teendővel. A Csendőrnapiakat mindenkoron, az óriási távolságok miatt, egyszerűen, családi összejöveteleken tartották meg. A csoportvezető néhai vitéz Oláh-Sajti Lajos zls-sal felváltva a Perth-i Magyar Hírekben cikkeket helyeztek el, s a lelkészeket fölkerítették, hogy elesett és elhalt bajtársaink lelkiüdvéért a szentmise, illetve istentiszteletek alkalmával imát mondjanak, ami meg is történt ebben az esztendőben is.

A Toronto-i Találkozóra az alábbi üzenetet küldik:

„Kedves távoli ünneplő Bajtársaink! A Jubileumi Találkozó alkalmával mi, a Perth-i csendőrbajtársak gondolatban felsorakozunk Hozzátok, oda messze Kanadába. Őszinte együttérzéssel, bajtársi szeretettel együtt emlékezünk a szolgálatban eltöltött régi szép időkre, a véres harcokra, a súlyos küzdelmekre, s szertett Bajtársainkra, akik már nincsenek az élők sorában. Kérjük, hogy a mindenre gondot viselő mennyei Édesatyja égi áldása és kegyelme legyen és maradjon Veletek, hogy életünk végén mindnyájunkat bebocsásson Őhozzá, az örök élet kapuján, hol eső szavunkkal elmondhassuk utólsó nagy kérésünket: Isten áldd meg a magyart... hiszen megbűnhődte már a multat s jövődöt! Amen.” /v.Sz. L.J. 1981.II.9./

ADELAIDE/Délausztrália/ A Csendőrnapi való tekintettel a helybeli Ethnic Rádió magyar adását a m. kir. Csendőrségnek szentelte, s a csoportvezető, Utczás Mihály szds. zenészművek beiktatásával áldozott a daliás magyar csendőr emlékének 1981.II.8-án. A szokásos Csendőrnapi kirándulást a csoport II.15-én nyári kánikulában tartotta meg a Botanikus Parkban, annak árnyas fái alatt. A 15 csendőrön kívül a hozzátartozókkal

és a csendőrbarátokkal együtt a létszám 60-on felül volt. A Csendőrnapi megemlékezést a csoportvezető tartotta, majd egy honvéd bs. olvasta fel Budapest utolsó szabad Karácsonya c. leírást. Ezután Berekally István bs. az MHBK főcsoportvezetője köszöntötte az ünneplő bajtársakat, majd a Himnusz eléneklésével a megemlékezés véget ért. A forróság ellenére is a megjelentek még sok órát maradtak együtt dalolgatva és kellemesen elbeszélgetve. A volt csendőrök között az egyik bs. szemoperáció után volt, s bekötött szemmel vett részt az összejövetelen, egy másik pedig csupán pár nappal előbb nyert szív-rohama után elbocsátást a kórházból. Mint mindig, most ezen a nagy évfordulón is akadtak, akik közömbösen távolmaradtak.

/U.M. 1981.II.23./

Európa

TOURCOING /Franciaország/ A franciaországi MKCsBK területi csoportja 1951-ben alakult meg Tóth László főtörm. területvezető irányításával. Később 1952-ben Folkusházy Lajos altbgy., MKCsBK vezető Tóth József törm-t kérte fel területvezetőnek, aki ezt a tisztséget azóta is viseli és betölti a munkakört.

A bajtársak annak idején hat csoportra voltak beosztva az alábbi székhelyekkel, vezetőkkel és létszámmal:

I.	Buhl, Czimbalmos József	6 fő
II.	Mulhose, Kunsági János — <i>1950-ben</i>	9 fő,
III.	Tropez, Dorogi Mihály	6 fő,
IV.	Paris, Máthé Jenő	9 fő
V.	Thionville, Pekete Gábor	10 fő
VI.	Forbach, Németh István	19 fő
	Összesen:	57 fő.

Ezek a csoportok a kivándorlás és elhalálozás folytán megszűntek. A létszám 22 főre csökkent le, melyből ma 6 esküjéhez hű csendőrbajtárs maradt, ezek is szörványban élnek.

A m. kir. Csendőrség 100. jubileumi évfordulóját ez a hat bajtárs rendezte meg Párizsban, mely várakozáson felüli sikert eredményezett.

A Toronto-i Jubileumi Találkozóra összegyűlt bajtársaknak a franciaországi területvezető az alábbi üzenetet küldi:

„A Franciaországban élő volt M.Kir. Csendőrbajtársak nevében bajtársi szeretettel köszöntöm a torontoi M. Kir. Csendőrbajtársi Közösség jubileumi emlékünnepe résztvevőit. Teszem ezt abban a reményben, hogy a volt m. kir. csendőrbajtársak ismét egymásra találtak a közös magyar sorsban és együvé tartozásban. Tóth József törm., franciaországi területvezető.”

A területvezető bajtársaival a 100 éves évforduló alkalmával Párizsban, a Magyar Katolikus Misszió helyiségében 1981. II.14. és 15-én a magyar emigrációs egyesületek bevonásával emlékünnepet rendezett, melyre az alábbi meghívót adták ki:

MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG

ROYAL HUNGARIAN MOUNTED POLICE VETERAN ASSOCIATION
KÖNIGLICH UNGARISCHER GENDARMERIE KAMERADSCHAFTSBUND
ASSOCIATION DE LA GENDARMERIE ROYALE HONGROISE
Franciaországi területi csoportja.

MEGHÍVÓ

A volt M.KIR.Csendőrség alapításának 100 éves évfordulója alkalmával 1981.február 14 és 15-én Párizsban a Magyar Katolikus Misszió helyiségében, 42 rue Albert Thomas (Metro: Bonsergent.) tartandó jubileumi emlék ünnepre. Az ünnepély 1981.február 14-én 14 órakor kezdődik. Az ünnepélyen a Csendőr Bajtársak, Családtagjaik és a meghívottak vesznek részt:

N Ű S O R:

- 1./ Magyar Himnusz. Éneklé a közösség.
- 2./ Francia Himnusz. Hanglemezről.
- 3./ Udvozlés. Megnyitó. Máthé Jenő.
- 4./ v. Temesváry Márton diszelnök meg nyitja az ünnepélyt.
- 5./ Kakastollások. Szavalja: Bata József.
- 6./ A volt M.KIR.Csendőrség története, röviden. Tóth József.
- 7./ A volt M.Kir.Csendőrség története, francia nyelven, Dr.Szén József franciaországi MHBK.Főcsoportvezető.
- 8./ v.Sulyánszky Jenő Szabáságharcos Szövetség elnöke emlékezik, Csendőrök Budapest védelmében.
- 9./ Diszermek kiosztása a csoportvezető által. Tóth József.
- 10./ A zászlószalag felkötése a zászlóanya által. Máthé Jenőné.
- 11./ A zászló megáldása a Magyar főlelkész által. P. Russik V.
- 12./ AZ ünnepély bezárása. Máthé Jenő.
- 13./ Hiszekegy. Éneklé a közösség.

Utánna 19 órai kezdettel társas diszvacsera, amellyen mindenki részt vehet, aki magát bejelenti a vacsorára.

É T R E N D:

Hús leves.
Kirántotthús, rizsával és burgonyával.
Saláta, Sajt és Sütemény.
1 üveg Bordoibor 4 személyre.

VACSORA ÁRA: 50.00 Frank.

Vasárnap febr. 15-én 11 órakor Magyar Istentiszteleten való részvétel, amelyen a Magyar főlelkész mond imát a hősi és mártírhaltalt hajtársakért:

Utánna közös ebéden való részvétel.

É T R E N D:

Csontleves.
Pörkölt tarhonyával.
Saláta? Sajt és Sütemény.
1 üveg Bordoibor 4 személyre.

AZ EBED ÁRA: 50.00 Frank.

Ezzel vége az ünnepélynek; Mindenki oda mehet ahova akar.

Tóth József
a csend. p. elnöke.

Párizs/Franciaország/ 1981. II.16. A Párizsban megtartott két napos jubileumi évfordulónk a várakozáson felül sikerült. Az ünnepségen részt vett 80 személy, valamint a párizsi 10. kerületi rendőrfőkapitány és a komiszár, akik gratuláltak. A műsor 14.00-tól 17.50-ig tartott. A z előadók igen kitettek magukért. Voltak szavaltatok, énekszámok, Bata József és Máthé Jenő bs-ak igen szépen szavaltak. Igen nagy siker volt vitéz Temesváry Márton hdgy. beszámolója, melyet szünni nem akaró taps kísért. Többek között az alábbiakat mondta:

„Hölgyeim és Uraim, kedves Bajtársak! Amikor ez a rendkívüli nagy megtiszteltetés ért, hogy a m. kir. Csendőrség 100 éves születésnapján én is szólhatok a franciaországi csendőr bajtársak előtt, nagyot dobbant a szívem. Én a honvédségnél szolgáltam, de a m. kir. Csendőrség mindig közel állt hozzám. A m.kir. Csendőrséget Szombathelyen ismertem meg a csendőr laktanyában. Láttam a gödöllői világ-jamboree-n mint cserkész, láttam a Királyi Várban február 14-én mint ludovikás. Láttam Ungvárott a csendőr tanzászlóaljzat, amikor ott az 5.gk. lövészlj-nál szolgáltam és láttam komoly önfeláldozó munkásságukat a háború alatt.

Itt az emigrációban vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc vezds. úr szavaival élve a csendőrök voltak az elsők, akik megalakították segélyszervezetüket, az elsők között csatlakoztak a hazafias szervezetekhez és mindmáig katonás, példás, fegyelmezett életükkel, szorgalmukkal és segítőkészségükkel és törhetetlen magyarságukkal kitűntek. Meg vagyok győződve arról, hogy a m. kir. Csendőrség, mely történelme folyamán a legmeszebbmenő önfeláldozást vállalta és rendíthetetlenül megmaradt jelszava a Híven, Becsülettel, Vitézül mellet aranybetűkkel véste be nevét a történelembe, s még el fog jönni az az idő, mikor a magyar Nemzet és vezetői hálaival fognak adózni a m.kir. Csendőrségnek.

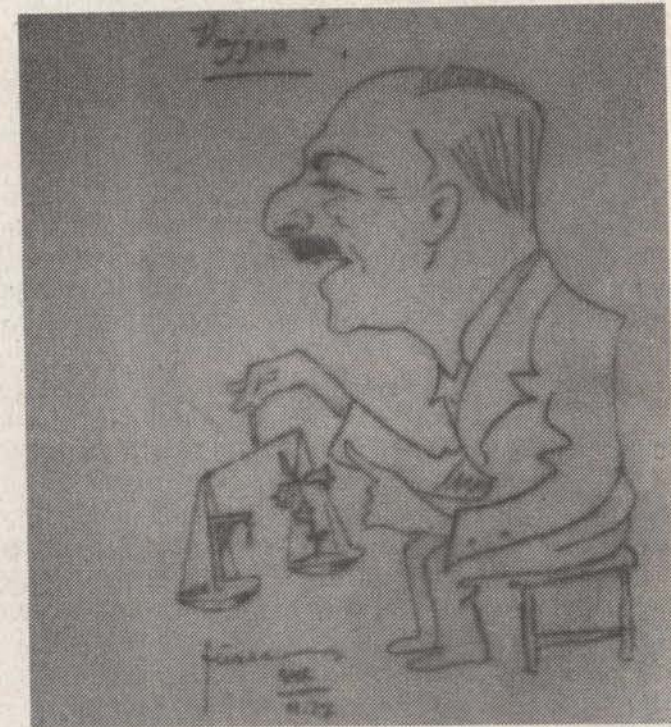
Most pedig engedtessek meg nekem, hogy pár szóval elmondjam tragikus kapcsolatom történetét. A háború befejeztekor, mikor megkezdődött már 1945-ben odahaza és idekint a csendőrök üldözése, megtudtam, hogy Himler Márton US C.I.C. ezds. listáján Édesapám is szerepel. Amerikai zónából át akartam hozni francia zónába, mert tudtam, hogy a franciák senkit sem adnak ki. Édesapám nem volt hajlandó velem jönni és azt mondta: „Fiam, ha a m. kir. Csendőrséget, mint testületet felelősségre vonják, akkor nekem, mint csendőrfelügyelőnek otthon a helyem.” 13 év múlva, a Strassbourg-i pályaudvaron, mikor újra láttam csontig lefogyott apámat azt kérdeztem tőle: Édesapám, hát érdemes volt? Válasz:” Igen fiam, Mert tanúvallomással sok becsületes csendőrnek és magyar embernek mentettem meg az életét és ha újra kéne kezdeni, ugyancsak ezt tenném.” 1946. III.28-án ítélte el a népbíróság 10 évi börtönre, mely az akkori időket számítva bizonyította apám ítéletén keresztül, hogy a m. kir. Csendőrség mint testület sehol sem volt vétkes, csak kötelezettségét teljesítette.

A mai nap emlékére Tóth József bs-amnak szeretettel felajánlok egy fényképet arról a karikatúráról, melyet Édesapámról készített egy rabtársa 1946.III.27-én ítéletkihirdetése előestéjén. Szentül meg vagyok győződve arról, hogy a m. kir. Csendőrség szelleméhez és becsületéhez Édesa-

pám is hozzájárult, s talán ez volt számomra a legmegrendítőbb de egyuttal a legfelemelőbb kapcsolatom a m. kir. Csendőrséggel. Azt sem fogom tudni elfelejteni, hogy apámat Strassbourgba érkezése utáni napokban Dajka István törm. felkereste és felajánlotta a Csendőr Segélyakciót. Az alatt a pár esztendő alatt, mikor apám velünk volt minden február 10-én elment a templomba, hogy imádkozzék azért a sok ezer hősi és mártír halált halt csendőrért, akiket mindig szeretett és fiainak tekintett. A szabad magyar Nemzet majd hálaival fog megemlékezni a m. kir. Csendőrségről és újra szolgálatába fogja állítani! Adja Isten, hogy úgy legyen.”

A műsor után a hat jubiláló csendőr bs. vendégül látta a megjelenteket, amelyen 25 üveg tokaji magyar bor fogyott el vacsora előtt és hozzá a jó magyar asszonyaink magyar fánkot sütöttek, mely az utolsó darabig elfogyott. Este 19 órakor kezdődött a vacsora és utána olyan magyaros hangulat kerekedett, hogy a végén senki sem akart haza menni. Azt mondták, hogy úgy érezték magukat, mintha Magyarországon lettek volna. Igen szép volt a zászlószalag felkötése a zászlóanya Máthé Jenőné által, melyet Ft. Dr. Ruzsik Vilmos CM főlelkész áldott meg és imát mondott.

Másnap, vasárnap feb. 15-én 11 órakor a magyar misét három pap tartotta, s a főlelkész a zsúfolásig megtelt templomban mondotta el megható, szívhezszóló prédikációját.

vitéz Temesváry Endre vörgy., a volt M.Kir. Csendőrség utolsó felügyelőjének fényképe, melyet egy rabtársa készített 1946. március 27-én, elítéltetésének előestéjén. /A képet Temesváry Márton hdgy., a jubileumi Csendőrnapi ünnepség díszelnöke adományozta Tóth törm-nek a B.L-ben való leközlésére./

A jubileumi Csendőrnapi rendező bizottság elnökének, Tóth József tőrme-
nek és öt bajtársának meleg együttérzéssel, büszkén gratulálunk.

/Szerk./

London-i /Anglia/ bajtársaink csoportja:

Balról-jobbra, az álló sorban: Dr. Udvarhelyi Miklós hdp. őrm., Baracsi József g.szds., Kiss József őrm., Tompa József cs.ő.tzds., vitéz Németh József szakv., Tóth István őrm. Az ülő sorban: Kiss András fhdgy., Szekeres Pál g.szds., vitéz Szakály János őrm., Sövényessy Gyula ezds. /cső. barát/, Kovács Imre őrm., Szabó Mihály főtörm.

LONDON /Anglia/ 1981.II.14-én a Mindszenty Otthonban tartották meg bajtársaink a 100 éves Jubileumi Megemlékezést teljes számban valamint 35 vendég részvételével. A közös vacsora után Szekeres Pál g.szds., csoportvezető mondotta el ünnepi beszédét. Ismertette a csendőrség történetét, működését a békeidőben és a háborúban. Beszédét a következőkkel fejezte be:

„A ma 100 éve felállított csendőrség 64 évig működött. A magyarságra tragikusan végződő II. Világháború befejeztével előálló általános helyzet következtében a magyar csendőrség működése megszűnt. Nyugaton maradt tagjai néhány év leforgása alatt először Nyugateurópa, majd a világ minden részébe szétszóródtak. Látszólag megszűnt minden, ami a testület tagjait összetartotta. A SZUT pontjai nem köteleznek többé senkit, nincs parancsnok, nincs előjáró, nincs alárendelt, nincs szolgálat. Nem lett volna örvendetes, de megérthető, hogy a testület tagjai feledve a múltat csupán magukkal törődjenek és igyekezzenek megélhetésükről gondoskodni.

De nem ez történt. Két évvel a háború befejezése után, 1947 nyarán az ausztriai Graz-ban egy csendőr főtörzsőrmester bs-unk ötöd-hatodmagával egy kis segélyezési csoportot, a Magyar Csendőr Bajtársi Asztaltársaságot hozta össze a céllal, hogy segítse azokat a bajtársakat akik még tőlük is rosszabb körülmények között vannak. Hogy ezt meg tudják

csinálni egy indigóval szoszorított 4 oldalas kis kiadványt terjesztettek, igyekeztek bajtársaikat felkutatni. A kis kiadvány később a „Bajtársi Levél” nevet kapta és összekötő kapocs lett az Európában élő, később pedig az egész világon szétszórott cső. bs-ak között. Ma 33 év után annak ellenére, hogy a létszám időközben talán a felére csökkent a rendszeresen megjelenik. Az 1980. okt. 31-iki szám 184 oldalal meglehetősen tartalmas levél.

Tehát 1945 tavaszán nem szűnt meg minden, valami megmaradt. Megmaradt az, amit a SZUT pontjai megköveteltek a testület tagjaitól: az özszeretkezés érzése és a bajtársi segítő szeretet.”

Ezután Dr. Ispánki Béla, emlékezett meg azokról a csendőr előjárókról, akikkel együtt szenvedett a háború utáni időkben. Az est a magyar Himnusz eléneklésével fejeződött be.

/Sz. P. 1981. II.18./

MÜNCHEN/ Nyugatnémetország/. A városban és annak környékén lakó bajtársaink, hozzátartozóik, barátai, a helybeli magyar egyesületek képviselői 1981.II.14-én este 7 órakor tartották meg a m. kir. Csendőrség 100 éves emlékünnepejét. Egyik helybeli bácskai magyar honfitárs vendéglőjében jöttek össze, hol a nagyterem a volt m.kir. folyamörség, az MHBK európai zászlóival, valamint a Mindszenty vándorzászlóval volt a rendkívüli alkalomra feldíszítve. Hat bs-at és hozzátartozóikat is beleértve 24-en jelentek meg, 3 bs. betegség miatt távol volt. A vendégeket Dajka István törm. köszöntötte, majd a Magyar Hiszekegyet mondották el együttesen. Utána Dr. vitéz Szeőke Kálmán orvos, a Vitézi Rend és az MHBK nevében megnyitó beszédében ismertette a közös sorsot és szervezettségüket. Utána Filippi István, a Frankfurt-i német-magyar kulturtársaság elnöke és a németországi politikai foglyok titkára röviden csak annyit mondott, hogy „sohasem a mennyiség, hanem a minőség példázza a honszerlem hitét, hogy csak 24-en vagyunk jelen...” Végül ismertette a Mindszenty vándorzászló történetét. Ezt követően Bogár Andor törm., az 1950-1958-ig működött „Magyar a Magyarért” egyesület elnöke rövid bevezetője után fölolvasta a B.L. 1980/2. számában Kovács György II. főtörm. „Gondolatok” c. emlékeit, majd megemlékezett a napról. Utána Kunéry István /Hága, Hollandia/, a Politikai Foglyok Világszövetségének főtítkára emelkedett szólásra. Ő aztán mint csendőrcsalád gyermeke a SZUT-ból ismertette, hogy „mi a csendőr”. A volt csendőröknek megbizsergette a szívét hallani mindazt, „mely valamikor a távoli tegnapokban még szinte a mindennapi imánk volt...” Végezetül Dorozsmai Damweber József őrm. bs. szavalta el Wass Albert „Üzenet haza” c. örökszép versét.

Ezzel bezárult az ünnepség, s kezdetét vette a társasvacsora. Izlett a jó folyami potykából készült halászlé, a bugaci birkapaprikás, s ráadásul a frissensült tepertős pogácsa, s nem utolsó sorban a hazai „Szurke barát”. A jelenlévők társas-lapon küldötték el üdvözlőleveleiket a B.L. szerkesztőségének, melyet szívélyesen viszonzunk köszönettel nyugtázva. Éjfél felé oszlottak szét. A társaslapot aláíró „reg zsandárok”:

Fery Pál fhdgy., Lovas Árpád g. hdgy., Bogár Andor törm., Dorozsmai őrm., vitéz Géczhy József őrm., Dajka István törm. /D.I.1981.II.28./

SAARBRÜCKEN /Nyugatnémetország/ 1981.II.13-án, évfordulónk elő-

előestéjén a városban és környékén maradt volt csendőrök vitéz Pásztóhy Levente hdgy. összehívta, akikkel valamikor a G.A.E., a francia örlj-ban, a háború utáni francia zónában együtt szolgáltak. Bajtársaink német feleségeikkel és özv. vitéz Pésztóhy Ernőné, alez özvegyével együtt ünnepeltek és emlékeztek a régmúlt esztendőkről. Közös lapon küldték üdvözlőket a B.L. szerkesztőségének: vitéz Pásztóhy Ernőné, Arató Sándor, Tóth Ferenc III. Kovács Ferenc és v. Pásztóhy Levente cső. hdgy. /v.P.L. 1981.II.18./ Az üdvözlőket köszönettel viszonzozza a Szerk.

Délamerika

SAO PAULO /Brazília/ Az MKCsBK helyi csoportját a bavándorlások után néhai vitéz Király Gyula ezds. alapította a korábban érkezett csendőrbajtársakkal. 1968 V.1-én a csoportvezetést Müller Antal örm. vette át, aki 1976-ig évenként négyszer hívta össze a bajtársakat. A gyűlések helye a Magyar Segély Egylet székháza volt, melyet Csernik János régi magyar bevándorló 1926-ban alapított azzal a főcélal, hogy az újjonnan kivándorolt magyarokat tájékoztatással, elhelyezkedéssel és anyagilag is segítse. Ezekre az összejövetelekre minden egyes alkalommal eljöttek vitéz Király ezds., feleségével, a bajtársak hozzátartozóikkal s a csoportot támogató és pártoló csendőr-barátok.

A jubileumi Csendőrnapi megünneplését II.8-án a Casa Pia kápolnában tartott szentmisével kezdték, melyet Ft. Dr.Hets Aurelian O.S.B., a magyar kolónia lelkésze mondott. Szentbeszédében kiemelte a csendőrség hivatását békében, s önfeláldozó készségét a Haza védelmében, hol hősi halált haltak derék csendőreink és vérrel írták be nevüket Magyarország történetébe. A templomban a magyarság színe-java ott volt. A mise végén a templom kijáratánál a csendőrzászlóval állva köszönte meg a csoportvezető a Testületet megtisztelő megjelenést.

Egy hét múlva, február 15-én, vasárnap d.u. 4 órakor a Magyar Segély Egylet helyiségében rendezte meg csoportunk a 100 éves évfordulóval kapcsolatos ünnepélyét. A meghívott vendégek között ott voltak: Díszvendégként Csernik János, a Magyar Segély Egylet elnöke, kinek a csoportvezető köszönetet mondott jóindulatáért és segítő készségéért, mellyel készséggel adott otthont a bajtársi összejövetelek megtartására, vitéz Almay Béla vk. ezds, vitéz Nt. Mohai Szabó ref lelkész, MHBK főcsoportvezető, Ft. Dr. Hets Aurelián, plébános, Nt. Reisch György, magyar ev. lelkész, Bónis László író, aki később a műsor során Hajas István: Kakastollasok c. versét szavalta el mély átérzéssel, továbbá vitéz Vörös Károly tb. cső., a Szent László Társaság és Rend széktartója és még sokan mások, számszerint 34-en. A műsor a Magyar Hiszekegy elmondásával kezdődött, mely után egy perces felállással áldoztak elesett Bajtársaink emlékének. Müller Antal örm. csoportvezető üdvözölte ezután a vendégeket, majd megnyitó beszédében a 100 évre visszatekintve foglalkozott a volt csendőrség összetételével, többek között az alábbiakat mondván:

„...Sok száz ezer magyar fiatalember önként jelentkezés folytán a csendőrséget választotta mint eszményi hivatást élete pályájául, látva benne a

megtestesült erőt, a törvény erejét és annak utolsó bet?ig való végrehajtását. Teljesen férfinak érezve magát a szülői házból mint apai örökséget magával hozta a bátor, istenfelő, erkölcsös engedelmes életet, melyre a sok évtizeden keresztül felépülhetett a csendőr szellem és fegyelem, ezen keresztül pedig maga a m.kir. Csendőrség, melynek ma ünnepeljük 100 éves alapítását. Ebből csak 64 év telt el Magyarországon 36 esztendeje a világon szétszóródva élünk. Magunkkal hoztuk azonban a csendőr eszmét, az összetartást, egymás tiszteletét és megbecsülését. Ezeket a tulajdonságokat örítettük meg a lelkünkben a mai napig mi is, bár sorainkban sokan vannak a betegek, elaggottak, s az elhunytak is.”

A csoportvezető mélyen elgondolkoztató beszédét a közönség tapssal honorálta, majd felszólalások következtek.

Vitéz Almay Béla vk. tü. ezds beszédében az alábbiakat mondotta: „...A 81. életévemet taposom én is. Koronatanú, szinte a Testület alapításától kezdve. A gyermekkori emlékek, két világháború dicsó tettei szorosán összefüggenek ezzel a szóval: Csendőr! Megesodáltam még mint gyermek, azokat a csodaszép katonákat, akik feltűzött szuronnal, vihar-szíjjal járták a falu utcáit egyforma komolysággal. Megálltam, megcsodáltam a törvényt, a rendet és a Hazát tiszteltem, szerettem Bennük! Diákkoromban azután megtanultam kik azok a csendőrök. A járőrözés alatt megismerték az embereket. A tettesek kézrekerültek és elvették büntetésüket. Azok a csodálatos nyomozások eredményezték a tiszteletet, a közbiztonságot. Talán még van itt olyan ember, aki még emlékszik a dānosi rablógyilkosságra, az arzénos asszonyokra...”

A csendőrség harcbevételére a legveszélyesebb helyzetekben bāmulatos hőstetteket mutatott fel. A galántai, zilahi, székelyudvarhelyi, besztercei, pécsi csendőrzászlóaljok örök emléket állítottak Budapesten a csendőrségnek és a magyar vitézségnek. A magyar mártírok végtelen sorában Fery, Menkina, Borhy, majd nyomukban Szinay és a többi sok-sok csendőr megmutatta, mi a magyar helytállás.

Az emigráció folytatása ennek a már önkéntes fegyelemnek. A nagy próbatétel és iskola itt Sao Paulóban is vitéz Király Gyula ezds. úr munkája és helytállása mutatta az örök csendőrpéldát. Emlékét szívünk legbel-sejében őrizzük. 1968 óta Müller Antal cső. örm. Király ezds. méltó utóda. Példaképe, munkája nyomán ez a kicsi mag az MHBK és a Vitézi Rend harcos társa. Mi az öregek megindultan nézzük Müller örmester és társainak csapatát. A hűségben, a fegyelmezettségben, az összetartozásban, mindenben, ami magyar. Isten adjon erőt és kitartást!

Ebben a szellemben a m. kir. honvédség nevében igaz, nagy elismeréssel kívánok sok szerencsét, sok-sok 100 esztendőt a m. kir. Csendőrségnek. Eljön az idő, amikor a történelmi igazság megadja azt az elégtételt, hogy újra a m. kir. Csendőrség kakastollasai vigyáznak a rendre és ők lesznek akikre a m. kir. honvédség és a Magyar Nemzet mindig számíthat, mint legerősebb bāstyájára: Híven, Becsülettel, Vitézül!”

Több felszólalás elhangzása és a JDÉ alapításával kapcsolatos diszoklevelek átadása után a műsort a MAGYAR HIMNUSZ eléneklésével fejezték be. Utána következett a társas vacsora, mikor is a csendőrásszonyok

ismét megmutatták művészetüket az asztalok díszes és izléses megterítésében és különféle ételek izletes elkészítésében. Az összejövetel tekintettel a nagyszámú jelenlévőre nagyon hangulatos és családi volt. Késő este volt már, mikor a vendégek búcsút vettek. Az este folyamán gyűjtött pénzüsszeg kitétt 7.410.00 cruzeirost, melyet a csoportvezető bank útján utalt át a Bajtársi Levél címére.

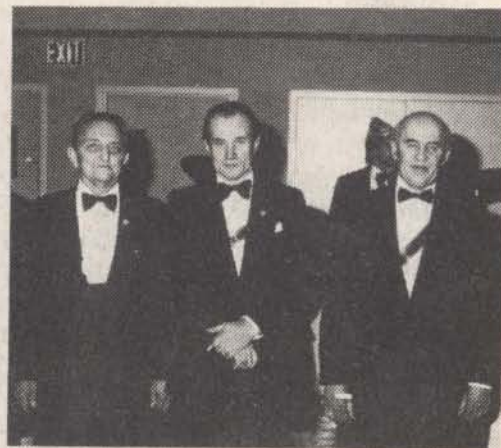
/M.A. 1981.II.16./

A jubileumi Csendőrnapi rendező bizottságának, s elnökének Müller Antal örm. csoportvezetőnek meleg együttérzéssel, büszkén gratulálunk.

/Szerk./

BUENOS AIRES /Argentína/ Jubiláris Csendőrnapi alkalmával magyar lelkészeink emlékeztek meg 1981.II.15-én a volt m. kir. Csendőrségről, elesett hőseinkről, mártírjainkról a magyar közösség r. kath., református és ág. ev. templomaiban bajtársak és barátok részvételével. A 100. évfordulóra figyelemmel 1981.II.14-én a világ minden részében szétszórta élő volt csendőrök nevében ragaszkodásukat és jókívánásaikat Kulifay László fhdgy. fejezte ki vitéz Vattay Ferenc ezds. úrnak, az MKCsBK volt központi vezetőjének. /K.L.1981.II.18./

Északamerikai Egyesült Államok

CSENDŐR SZILVESZTER

vitéz Karsay Elek, Dobolyi Árpád, Gaál Mihály bs-ak.

/vitéz Kemes László felvétele/

CLEVELAND /Ohio/ A Magyar Csendőrök Családi Közössége /M.Cs.Cs.K./ csoportunk az 1980. év utolsó napján ismét megrendezte immár hagyományos „Csendőr Szilveszter” néven Szilveszteri Zártkörű Táncestélyét a Northfield road-on lévő Holiday Inn báltermében 450 személy részvételével. A rendezők figyelme és gondossága, a közkedvelt Hegedeős zenekar muzsikája valamint az izletes, magyaros büffé ismét meg-

hozták a kitűnő hangulatot. Éjfélkor elénekelték az amerikai és magyar himnuszt. A vendégek a kora reggeli órákig maradtak együtt, mikor eljött a távozás ideje elvitték magukkal a város magyar társadalmi életében is kiemelkedő összejövetel kedves emlékeit. A táncestély tiszta jövedelmét magyar emigrációs intézményeink támogatására fordítják és biztosítja a csoport kiterjedt jótékonyági programjának végrehajtását.

Serény előkészületek folynak Testületünk alapítása 100. évfordulójának megünneplésére, mely 1981.III.7-én, szombaton, este 6 órai kezdettel a West Side-i Hungarian Reformed Church nagytermében társasvacsorával lesz egybekötve. Beszámolót a B.L. 1981/é. számában fogunk hozni.

/G,M. 1981.I.27./

CHICAGO/Illinois/ A helyi és környékbeli bajtársak és hozzátartozóik és a csendőrozvegyek 1981.II.15-én vasárnap d.u. 4 órakor gyűltek össze az egyik bajtárs vendégszerető lakásán a Jubileummal kapcsolatban a Csendőrnapi megemlékezést tartani. A B.L. Szerkesztő Bizottságnak az alábbi üzenetet küldték: „A Chicago-i Bajtársi Asztaltársaság II.15-én ünnepelte meg volt Testületünk alapításának 100. évfordulóját egyik itteni bajtársunk szerény otthonában. Egy kivétellel az összes bajtársak, beleszámítva az özvegyeket is, mindannyian megjelentek. Elhunyt, elesett bajtársaink, a magyar múlthoz híven — mint annyi más intézményünk — vérben, vasban dicsőségesen kimúlt Testületünk emlékére szenteltük ezt a napot. Köszönet és hála a B.L. Szerkesztőségének és mindazoknak, akik a bajtársi szellem és kapcsolatok fenntartásáért áldozzák idejüket. Isten áldása Rátok és egyre szűkülő sorainkra. /Aláírások/”

/1981.II.15./

SARASOTA /Florida/ Helybeli bajtársaink 1981. II.12-én, csütörtökön, d.e. 11.30-kor a Rain Forest Restaurant különtermében tartották meg a 100 éves évfordulóval kapcsolatos Csendőrnapi összejövetelüket. A megjelenteket vitéz Baranchi Tamáska Endre, MKCsBK Vezető üdvözölte, majd ünnepi beszédet mondott. Visszaidézte a szolgálatban, odahaza eltöltött 64 évet, majd beszámolt az emigrációban, a magyar közösségi életben, együttműködésben telt 36 esztendőről, mely megmutatta, hogy a csendőr szellem megmaradt. Utána Görgey Kálmán szds. Hajas István „Kakastollások” c. örökzép versét szavalta el mély átérzéssel, melyért megérdemelt tapsot kapott. A JDÉ adományozásáról szóló oklevelek átadása után Vezető bs-unk Tiszteletbeli csendőrnek fölvette a helyi csoport részéről az alábbiakat: Merényi Károly tü. ezds., Apáthy László tü. fhdgy., Berényi Imre hdgy., Sarasota-ból, Simon László III. szds., Nokomis, vitéz Szüts Ervin tü. fhdgy., Venice, Floridából, Bodó Tihamér hu. szds, Wilmington /Delaware/, Szalay István pc. szds., Kanadából, továbbá Dr. vitéz Csikvári Ákos rendőr szds-t /Spanyolország/. A beiktatás után Merényi Károly tb. csendőr fejezte ki az új tagok köszönetét, majd ima elmondása után következett a díszebéd, mely után a vendégek és a bajtársak jó hosszú ideig maradtak együtt kellemes hangulatban./v.B.T.E. 1981.II.17./

Görgy Kálmán szds. szaval
a Sarasota-i Csendőrnapon 1981.II.12-én.

Bajtársaink és vendégeik Sarasotában
1981.II.12-én

NEW BRUNSWICK/New Jersey/ A csoport első Csendőrnapiját Passaic-on /N.J./ rendezte meg, illetve ott jöttek össze talán 10-en. A következő évben szintén ott, talán egy kettővel voltak többen. A bajtársak összeszedésében különösen Földes Domokos bs. tevékenykedett, s 1955-ben fölkérte Horváth Sándor zls-t, hogy vállalja el a csoport vezetését, aki a kérésnek eleget tett. 1965-66-ban Zimonyi Vendel bs. rendezte a Csendőrnapiakat, míg utána már New Brunswickban gyülekeztek, hol ismét Horváth Sándor bs. vette át Zalántay János ezds. és mások kérésére a vezetését, s ezt tartja a mai napig. Az eddig zártkötű banket formát a fiatalságra való tekintettel tánccal egybekötött vacsorára változtatták át, mely azóta is erkölcsi és anyagi siker. Ez évben ismét a helybeli Szt. László teremben tartják meg a Csendőrnapiakat 1981.III.7-én, szombaton 6.30-kor finom magyaros vacsora keretében. A nagy érdeklődésre és a terem befogadóképességére való tekintettel a vendégek számát 240-re kellett korlátozni. Szeretettel várják ez alkalommal is a csendőrbárátokat, akik éveken, sőt évtizedeken keresztül mindig velük voltak.

/H.S.1981.II.25./

Kanada

TORONTO/Ontario/ Csoportunk JUBILÁRIS Csendőrnapi összejövetelét 1981.II.14-én a Csárda vendéglő /720 Bay Street/ emeleti különtermében tartotta meg zártkörű bajtársi társasvacsora keretében. Ismét összejött a régi gárda, szinte 100%-ig, csupán a betegek és kórházban lévők hiányoztak. A néhány csendőrrasszonnyal együtt a létszám 27 volt. Nem jelentek meg a notórius távollévők és azok, akik a telet Floridában töltik. Dr. Szalontai Sándor g. fhdgy. csoportvezető üdvözölte a megjelenteket és előrebocsátotta a májusi Találkozó alakuló kereteit, melyre a jelentkezők nap mint nap többen és többen iratkoznak föl. Kéri bajtársait, hogy erre az alkalomra szedjék össze minden erejüket — mint házigazdák — hogy sikerüljön. Utána vitéz Kövendy Károly a Központi Jubileumi Rendező Bizottság elnöke ismertette a májusi programot, külön a szombat esti nagy vacsorát. Szeretné ha a bajtársak minden helybeli csendőrbárátot meghívának, hogy a létszám ezúttal 500 körül legyen. Kérte a jelentkezési lapok beküldését, melyek biztosítják a szállodai szoba foglalásokat és a vacsorajegyeket. Az est méltóságához hozzá tartozik a sötét ruha és a MKCsBK jelvény viselése. Az izletes vacsora elfogyasztása után Jakab Iván fhdgy. kért szót, s meghatódva, könnyes szemmel mondotta el, hogy ennek a „régigárdának” sohasem szabad szétesnie, amíg csak élünk, s az MKCsBK-t fönntartjuk!” Utána Finta Imre szds. neveltette meg a jelenlévőket rövid beszédével és aratott, miként minden alkalommal, megérdemelt tapsokat. Utána megindult a kellemes társalgás, csendes nótázás cigányzene kísérettel. A bajtársak 9 óráig maradtak együtt a legjobb hangulatban./

/v.K.K.1981.II.15./

WELLAND és KÖRNYÉKE /Ontario/ A csoport tagjai 1981.II.14-én Wellandon, a Magyarok Nagyasszonya r.k. templomban misét szolgáltattak

a hősi mártírhalált halt bajtársak lelki üdvéért, melyben a csoportba tartozó bajtársak csaknem teljes számban megjelentek feleségeikkel együtt. Március 8-án Hamiltonban lesz a 100. éves évfordulóval kapcsolatos megemlékezés, melyen részt fognak venni. A Csendőrnapi vacsorát pedig 1981.IV.4-én fogják megtartani a Magyar Csárdában. A Kanadai Magyarság 1981.I.31-iki számában Dr. Fáy István tollából megjelenő „Híven, Becsülettel, Vitézül” cikkért a csoport a maga nevében a szerzőnek köszönetet mondott.

/M.J.1981.II.24./

MONTREAL/Quebec/ Cserhalmi Ferenc örm., csoportvezető az alábbi üzenetet küldi bajtársai nevében a Toronto-i Találkozóra: „Bajtársak! A Montreal-i M.Kir. Csendőr Bajtársi Közösség nevében szeretettel és

tisztelettel üdvözlöm a 100 éves jubileumi ünnepünket. Akik nem tudtak eljönni, szívben és lélekben velünk vannak Hazánktól távol, híven őrizve az esküt, melyet oly büszkén tettünk: Híven, Becsülettel, Vitézül mindhalálig védeni a hazát és szolgálni törvényeit. Ezekkel a gondolatokkal sikerekben gazdag ünnepséget kívánok minden egyes Bajtársamnak.”

/Cs.F.1981.III.13./

A csoport 1981.II.22-én a Szt István Kultúregylet dísztermében műsoros ünnepéssel díszbéd keretében emlékezett meg a Csendőrnapról. Fényképes beszámolót a B.L. 1981/2. számában hozunk.

HAMILTON /Ontario/ 1948-tól kezdve indult meg a csendőr emigráció nyugat felé. A Hamiltonba érkező bajtársakat két 50 évvel ezelőtt kivándorolt volt csendőr fogadta, akik készséggel nyújtottak segítő kezet belealukulásukhoz a helybeli egyházi és világi magyar közösségi életbe. A csoport 1950-ben alakult meg. Csoportvezetők lettek Dr. Mészáros József hdgy., Deme Lajos szds., s Seregélyes Márton főtörm., aki tisztségét és munkakörét ma is viseli. Az első Csendőrnapi ünnepet 1950-ben tartották meg a Szt István Egyházközség dísztermében. 1953-ban csendőrzászló szentelés volt, melyet mind a r. kat. mind a ref. egyház lelkésze megáldott. 20 csendőrt tett a zászlót kézzel kézre adva hűségfogadalmat. Az ünnepségen jelen volt az RCMP vezetője is. 1956-ban az ugyanott megtartott Csendőrnapi ünnepén 96 személy vett részt, közöttük — a vidékiekkel együtt — 33 csendőr. Az RCMP h. vezetője is beszédet mondott, melyben volt Testületünk szolgálatát elismerőleg méltatta, s párhuzamot vont a csendőrség és az RCMP működése között. A nap jelentőségét Deme Lajos szds. bs. méltatta a hallgatóság nagy tetszésére. A műsoros ünnepély, az azt követő közös díszbéd megrendezéséért a csendőrök a közönségtől elismerést és dicséretet kaptak.

1980.IX.21-én, d.u. 2 órai kezdettel tartotta meg a csoport idei nyári összejövetelét és bajtársi megbeszélését. Az összejövetel színhelye Kerekes Albert bs. és neje házában lombos kertje volt. A csoportvezető bevezetőjében szeretettel üdvözlötte a megjelent bajtársakat és hozzátartozóikat,

Egy régi bajtársi összejövetel résztvevői
Hamiltonban: B-j-ra állnak: Enyedy László, Laposa János,
ülő sor: Gombkötő Vince, Cuppon Gyula, Szövetes Sándor, Gerus István,
Kocsis Imre és felesége.

majd köszönetét fejezte ki a Kerekes házaspárnak a kerthelyiség átadásáért az összejövetel céljaira. Utána a csoport pénztárosa adott beszámolót az anyagi helyzetről, melyről szóló jelentés elfogadása után a pénztárkönyvet hitelesítették. Ezt követően a jegyzőkönyvvezető felolvasta Dr. Somogyi Ferencnek a Kat. Magyarok Vasárnapjában cikkét, mely Dr. Rektor Béla szds. a „M. Kir. Csendőrség oknyomozó története” c. könyvét ismerteti. A cikk felolvasását azért tartották szükségesnek, hogy az buzdításul szolgáljon azok részére, akik a könyvet a felajánlás ellenére sem vásárolták meg. A hivatalos rész után szalonnasütés következett, majd hangulatkeltő italok mellett a társaság a késő esti órákig kellemesen elszórakozott.

/S.M.1980.IX. 22./

Vezető bajtársunknak 1980. X.19-én kelt vBTE-vez.3/1980. sz. körlevelére, a 100 éves jubileumi évfordulóval kapcsolatosan fölmerülő kiadásokhoz való hozzájárulás címén a csoport 50.00 kanadai dollárt szavazott meg és küldött a központnak továbbítás végett. /S.M.1980.XI.5./

A Találkozóra összejött bajtársakhoz az alábbi üzenetet küldi: „A százéves évfordulón az MKCsBK Hamilton-i csoport minden tagja szívben és lelkében ott áll az ünneplő csendőrbajtársak és csendőrbárátok között. Kérik a Mindenhatót, hogy szolgáltatson igazságot a népek között és adja meg minden népnek a Tőle kapott szabadság óráját. Büszke érzéssel gondolnak vissza a 100 évvel ezelőtt útnak induló első és az azokat köve-

tő csendőrről, kiknek szolgálata zavartalan és nyugodt polgári életet biztosított az országnak. Az orosz megszállást követte a nép megkérdése és jóváhagyása nélkül a Testület felszámolása. A rendszer rettegett a személyválogatás nélküli pártatlansághoz szokott testület tagjaitól. De számításba vették a nép felől jövő, irányukban megnyilvánult szeretetet és ragaszkodást is. Ezen a 100 éves évfordulón rójuk le hősi halottaink, vértanúink és elhunyt bajtársaink iránt érzett hálánkat és kegyeletünket. Isten adjon Nekik örök békeséget és nyugalmat.”

/1981.II.12.S.M./

A jubiláris Csendőrnapot a csoport 1981.III.8-án tartotta meg a Szt. István r.k. magyar templom dísztermében Máté János v. törm., a Niagara félszigeti bajtársak, valamint Pásztor Béla főtörm. s a dohányvidéki bajtársak részvételével. Részletes beszámolót a B.L. 1981/2. számában hozunk.

A Calgary-i/Alberta,Kanada/MKCsBK csoport Bajtársaihoz ADELAIDE-ből /South Australia, Australia/ 1981.II.13-án az alábbi távmondattal érkezett: „Erőt, egészséget, Isten segítségét és szép sikert kívánunk a Calgary-i bajtársaknak Jubileumi Csendőrnappunk alkalmával szeretettel az Adelaide-i bajtársak nevében

Utczás Mihály szds.
az Adelaide-i MKCsBK csoport vezetője.

CALGARY /Alberta/ Az MKCsBK Vezetőjétől, Sarasotából /Florida, USA /1981. február 14-én az alábbi távmondattal érkezett:

Calgary-i Bajtársak, Csendőrök, Honvédek és Csendőrbarátok!

Isten segedelméből a volt m. kir. Csendőrség maroknyi csoportjai megérték dicső Testületük megalapításának 100. évfordulóját.

Szeretett Hazánktól távol, idegen földön, de büszkén ünnepelünk. Emlékezünk hősi és mártírhaltalt bajtársainkról. Hiszünk abban, hogy Magyarország újra szabad és független lesz és a csendőrök nevei is történelmünk aranylapjára lesznek felírva.

Ehhez kérjük a Magyarok Istenének segítségét.

Híven,Becsülettel, Vitézül!

bajtársi köszöntéssel;
Amália
Ferenchi Tamásra -ndre
a Csendőrök vezetője

A papság, az MKCsBK Calgary-i csoportja és barátai a Hősi Emlék megkoszorúzása előtt 1981.II.14-én

CALGARY /Alberta/ A volt m. kir. Csendőrség alapításának 100. évfordulójáról a helyi csoport jubileumi Csendőrnappal, február 14. és 15-én emlékezett meg vendége vitéz Thassy-Plávészky Ferenc alez./Ottawa, Ontario, Kanada/ részvételével. Az előkészületeket négy fős rendező bizottság élén Szelei József cső., csoportvezető és helyettese Szabó Gellért hdgy. tartották kézben. II. 14-én, szombaton, d.e. 10 órakor a helybeli magyar-bajtársi és társadalmi egyesületek vezetői, a csendőrök barátainak nagy része és a hozzátartozók ünnepélyes szentmisén vettek részt az Árpádházi Szent Erzsébet r.k. magyar plébániatemplomban, melyet Ft. Molnár István plébános mutatott be magyar papi segédlettel. Volt Testületünkről, Hőseinkről Ft. Spáczay Zoltán emlékezett meg szentbeszédében és buzdította a volt csendőröket, hogy az annyi éven át híven, becsülettel és vitézül ellátott szolgálatukat az emigrációban is folytassák az örök magyar értékek védelme, ápolása és megtartásáért. A szentleckét az elmúlt évek csendőr-miséinek ministránsa ifj. Kiss Gyula olvasta föl, míg a mise-főljánlást a csoport nevében Szabó Gellért hdgy. és felesége vitték föl főoltárhoz. Radnóthy Károly szóló-énekléssel, Payerné Teta pedig művészi orgonajátékkal járult hozzá a nagymise ünnepélyes bemutatásához. A Himnusz eléneklése után vitéz Thassy-Plávészky alez. a csoportvezető közreműködésével megkoszorúzta a templom előtt álló Magyar Hősiemléket, melyen első ízben volt látható Hajdu Lajos szobrászművész /Edmonton, Alberta, Kanada/ által készített emléktábla, melyet a Calgary MKCsBK csoport adományozott a 100 éves évforduló alkalmával.

Utána plébánosunk vezetésével a bajtársak, hozzátartozóik és barátai egyrésze fölkeresték a már Calgaryban elhunyt csendőrök és hozzátartozóik sírjait és virágot helyeztek el azokra, név szerint; Egry László alez. és felesége, Nagy Sándor főtörm. vitéz Balogh Józsefné, szül. Egry Zsuzsa, Sasvári János örm., Mátyás Ferenc csendőr, Sifter István csendőr,

Szelei Józsefné, szül. Jülling Veronka, Bodor Aladár csendőr.

Ezt követően a csoport fogadást tartott a templom Szt István termében, ahol csendőrasszonyok, vitéz Keresztes Lajosné, Karancz Jánosné, Szabó Gellértné és Jagos Béláné látták vendégül a csendőr barátokat és a vendégeket. Az egybegyülteket a csoportvezető üdvözölte, köszöntvén vitéz Thassy-Plávenszky Ferenc alez. bs-unkat, majd felkérte Fülöpp József örgy. tb. csendőr, a csoport rendes tagját felszólalásra. Mindannyiunk által tisztelt és szeretett Jóska Bácsi gyermekkorától kezdve érzéssel őrzött meghitt emlékeit mondta el a régi csendőrökkel kapcsolatban, melyeket őszinte taps követett. Utána a csoportvezető bemutatta Hajdu Lajos szobrászművészt és feleségét és tolmácsolta a csoport köszönetét a művészi emléktábláért. A vendégek a késő délutáni órákig maradtak együtt, hiszen mindenkinek voltak csendőr-emlékei, melyek mind visszatükrözték a régi rendet, békét őrző csendőr-szolgálatot.

Este, 7.30-kor a csoport vendége és tagjai Fazekas Lajos csendőr és felesége vendégszerető házában gyűltek össze, ahol megindult a beszélgetés, megelevenedett sok-sok név, régi szolgálat, események és azok egyúttartották a bajtársakat az éjjeli órákig. Végül is a csoportvezető mondott köszönetet a háziaknak az izletes, választékos buffet és frissítőkért.

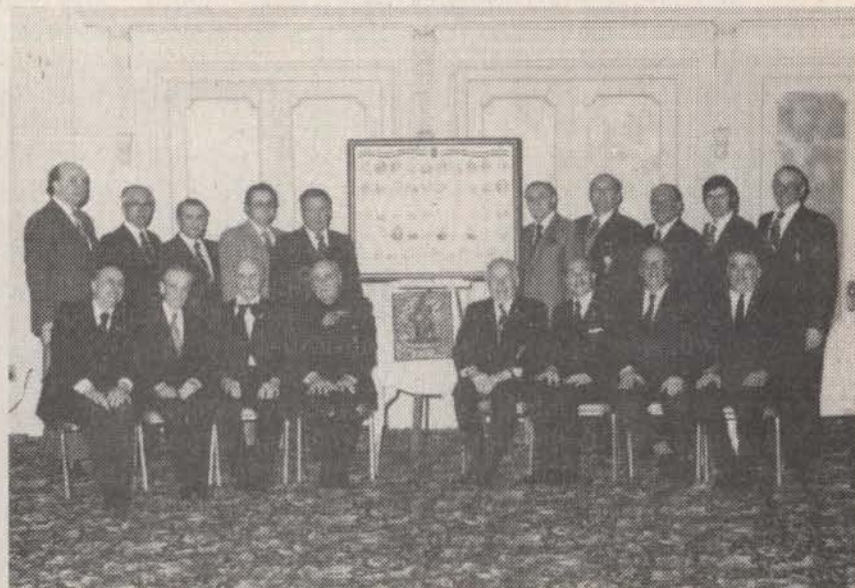
II.15-én, vasárnap 11 órakor vitéz Thassy-Plávenszky alez. bs-unk a csoport küldöttsége élén résztvett a Kálvin Magyar Református templomban istentiszteleten. Nt. Göndöcz Kálmán ref. lelkipásztor mély együttérzésből fakadó imája után megható beszédben emlékezett meg a m. kir. Csendőrségről, Hőseinkről, a szolgálatról. Szólt az azokról, akik a szabad világban élnek, akik a magyarság emigrációs munkájában mindenütt megtalálhatók. A Himnusz eléneklése fejezte be az istentiszteletet.

Diszebéd a Palliser Nagyszállóban
1981.II.15-én Calgaryban: A főasztal.

A vendégek egyik csoportja

vitéz Thassy-Plávenszky Ferenc alez., a diszebéd
ünnepi szónoka és a Calgary-i csoport tagjai.

Délben a csoport a Palliser Nagyszálló dísztermében zártkörű társasbédet rendezett barátai, a társadalmi és bajtársi egyesületek vezetői, hozzátartozóik és vendégeik részére. Az érkezőket a csoport vezetője és helyettese, s a rendezők fogadták, akik érdeklődéssel szemlélték meg a kiállított Csendőrtablót és az Életleírások őrzésére készített Díszládát. Az ünnepi műsort Szabó Gellért hdgy. vezette. A csoport vendégét, valamint a megjelenteket a csoportvezető üdvözölte, majd Ft. Molnár István plébános

imája után az ebéd kezdetét vette. A hagyományos pohárköszöntőt Dr. Kiss Gyula mondotta, többek között az alábbiakat: „Ez a százszázadik évforduló úgy érzem nemcsak a mienk, hanem az egész, az oszthatatlan Magyar Nemzeté. Ezért ma, mindenütt a szabad világban, ahol volt csendörök élnek az emigrációs magyarságnak, az ő barátaiknak mondják el, hogy ki volt a M.Kir. Csendőrség, jogutódja a M.Kir. Csendőr Bajtársi Közösség, s hogy mit tett az elmúlt 100 év alatt.

Ezért mi is Önöknek, a mi kedves barátainknak mondjuk el, hogy 64 éven át védtük az ország rendjét békében háborúban, képviseltük a törvényt híven és becsülettel szolgáltuk az örök Magyarországot. Utána a nyugaton 36 évvel ezelőtt megalakítottuk világszervezetünket, hogy egymást segíthessük. Híven őriztük magyar nyelvünket, ápoltuk kultúránkat, szép hagyományainkat, s ha ritkuló sorban is, de erőnkhez képest támogattuk egyházainkat, egyesületeinket. Végül küzdöttünk elszántan az emigrációs magyar élet legnagyobb ellensége a közöny ellen.

A mai nappal beléptünk a 101. esztendőbe. Szálljon üzenetem minden bajtársamhoz, kicsi és még kisebb csoportjainkhoz, azok vezetőihez, akik előrehaladott korukban is hűséggel viszik tovább közösségi ügyeinket: szeretném mindannyiuk kezét megszorítani és kérni őket, tartsák össze továbbra is csoportjainkat, tartsák számon egymást — jobban mint eddig — hogy majd amikor legjobban rászorulunk egy kis megértő szeretetre egy bajtársunk se legyen egyedül, elhagyatottan...

Befejezésül szálljon imánk a Mindenhatóhoz, adja vissza Kárpátok koszorúzza Hazánknak szabadságát, adjon boldogulást a mi Véreinknek. Amikor ez meg lesz—nem kétséges—a szabad, a független Magyarország majd megadja nekünk a tárgyilagos ítéletet, majd föl fog állítani olyan közbiztonsági testületet, melynek nemzeti zászlóján rajta lesz a mi jelmondatunk, hogy mutassa az utat a szebb, a jobb magyar jövő felé: Híven, becsülettel, vitézül. Ūríttem poharam a szabad, független magyar nemzet csendőrségére!”

A választékos, izletes ebéd elfogyasztása, s Nt. Göndöcz Kálmán ref. lelkipásztor imája után Szabó G. bs. röviden bemutatta vendégünket, az ünnepi szónokot vitéz Thassy-Plávenczky alez-t majd fölkerete beszéde elmondására./L.a 2. fejezetben/ Több gratuláció és hosszú taps követte a mély érzéssel előadott visszaemlékezést.

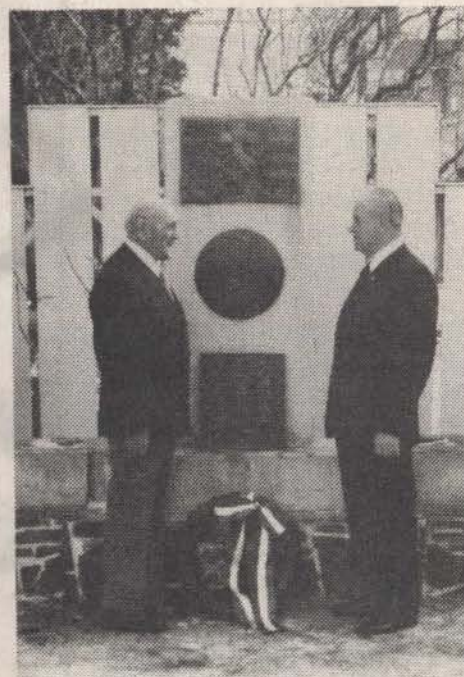
Az ünnepi beszéd után az egyházi és világi egyesületek vezetői szólaltak fel emlékeztetve meg a 100. évfordulóról és kívántak további sikert az együttes közösségi munkához: Nevezetesen: Seibert Albert bs. a Szt. Erzsébet Egyházközség világi elnöke, Bíró Imre a Kálvin Magyar Református Gyülekezet gondnoka, Ft. Horváth Miklós ny. plébános, bs., a bajtársak tábori papja.

A magyar egyházi közösségek képviselőinek megtisztelő szavai után vitéz Duska László a MHBK központi vezetője, a Széchenyi Társaság alapítója, az MKCsBK tb. tagja emelkedett szólásra és mondotta többek között az alábbiakat: „... Ne legyen ez az évforduló az „oszolj” kürtjele, hanem a „készenlét” hívása! Legyen a Centennárium egy befeléfordulás, egy erőfelmérés. Tudunk-e még eskünk szerint engedelmeskedni Híven, Becsü-

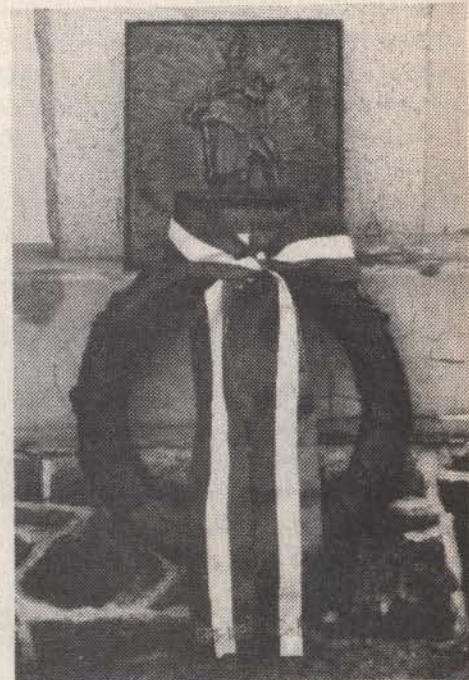
lettel, Vitézül? Vagy nem? Én biztos vagyok benne, hogy Igen! Úgy legyen!”

A további fölszólalók voltak: Magas István hdgy., tb. cső. a M.Sz. V.Sz. kanadai elnöke, Fülöpp József örgy., tb. cső. a Széchenyi Társaság volt elnöke, vitéz Balogh József fhdgy., a Magyar Vitézi Rend nyugatkanadai hadnagya, Berdin Árpád az Árpis Industries Ltd. tulajdonosa és a Calgary-i Kanadai-Magyar Kultúr Egyesület elnöke, Zsitvay Sándor hdp. örm., az MHBK Calgary-i csoportjának vezetője, Kennedy Tamás hírlapíró, a Magyar Hírmondó szerkesztője, a M.Sz.V.Sz. Calgary csoportjának vezetője, Szikora József okl. mérnök, a Calgary-i Magyar Mérnök Egyesület tagja. Az ünnepi beszédet, valamint az együttérző, megemlékező szavakat a csoportvezető köszönte meg, majd kiosztásra kerültek a MKCsBK Vezetője által alapított JDÉ kiadásával kapcsolatosan érkezett díszlevelek. A csoportvezető zárószavai után a bajtársak és vendégeik kellemes hangulatban töltötték el a délutánt és maradtak együtt a késő órákig, s egy szép összejövetel emlékével vettek búcsút a jubiláló csoport és hozzátartozóitól.

/A fényképfelvételeket Pölöskey László készítette./

vitéz Thassy-Plávenczky Ferenc alez. és Szelei József cső. csoportvezető megkoszorúzzák a Hősi Emléket Calgaryban 1981.II.14-én

A Calgary-i MKCsBK csoport által a 100. évforduló emlékére adományozott bronz emléktábla.

„Szeretett kedves Bajtársaim!

Otthon sok szenvedésen keresztül menve gyermekeim 1964. évben kihozták Kanadába feleségemmel együtt, kit sajnós 10 éve, hogy itt eltemettem. Mostanáig mint kertész dolgoztam, de ez évtől kezdve már végleg nyugalomba vonultam.

Ma, életem röppályájának leszálló évében, 85. évemben vagyok, már az élet csendes szemlélője. Évfolyamtársaim már mind átköltöztek az örökkévalóságba. Én az isteni Gondviselés jóvoltából, messze szeretett hazámtól — állom az örséget.

Szelei Józsefnek és Dr. Kiss Gyulának — az Előbbinek iskolaparancsnoka voltam — valamint az MKCsBK Calgary-i csoport egyöntetű megnyilvánulása volt, hogy nekik köszönhetem, hogy a Csendőrség 100 éves évfordulóján én mondhattam az ünnepi beszédet, s itt köztetek megjelenhettem.

Köztetek létem alatt láttam és tapasztaltam, hogy a csendőr fiatalságból talpra esett, józan gondolkodású, erős akaratú emberek lettek és kivívták itt a jelenben, az idegenben a teljes elismerést, a megbecsülést.

Végül még egyet akarok mondani. Mi itt az idegen világban az emigrációban egy nagy családot képezünk, ezért a szeretet, egyetértés és az összetartás honosodjon meg Bennünk, továbbá egymás iránti nemes megértés, gondolkodás vezesse e nagy család minden tagját.

Tiszteletteljesen búcsúzom erőt, egészséget kívánva, Feleségeiteknek kézsókom jelentését kérve, tartsátok meg a MAGYAR ÉLET színvonalát, melyet az Isten a lelketekbe oltott

HÍVEN, BECSÜLETTEL, VITÉZÜL!

Ottawa, 1981. II. 28-án

szeretettel bajtársatok

vitéz Thassy-Plávenczky s.k.”

1980.X.22-én tartotta meg a csoport hagyományos Katalin-bálgját a Szt. István teremben a bajtársak, hozzátartozóik és barátaik részvételével. Az izletes és bőséges vacsorát Vörös Imréné vezetésével Karancz Jánosné, Fazekas Lajosné, Dr. Fabó Károlyné. özv. Nagy Sándorné, Földessy Mihályné és Dr. Kiss Gyuláné készítették, kiknek odaadó, lelkes és sikeres munkájukért a csoportvezető Szelei József cső. fejezte ki mindannyiuk hálás köszönetét.

CALGARY/Alberta/ A Rockyview Park-ban, a Kanadai Magyar Kultúrközpont területén tartották meg az MHBK, az MKCsBK, a MSzSz és a Vitézi Rend helyi csoportjai közös „BAR BQ”-jüket, a szokásos nyári pikniket 1980.VI.22-én. A nyári kirándulás ezúttal táborigényesen vette kezdetét. A magyar, kanadai és MHBK zászlókkal, valamint virágokkal gazdagon díszített táborigényesen Ft. Molnár István plébános. A szentbeszédet Ft. Horváth Miklós ny. plébános, az

MHBK egyik alapító, köztisztviselő tagja mondta. Örömeinek adott kifejezést, hogy a bajtársak munkájukkal, földi hazánkra való emlékezés mellett az égi haza jelentőségét is szem előtt tartják. Végül elismeréssel szólott az egyetemes együttműködésről, melyről a bajtársak ezen összejövetelükkel is tanúságot tettek. A mise alatt a Nyugdíjasok énekeltek, a csengőt kürtjel helyettesítette. A Kultúrközpontban tartott első táborigényesen a Himnusz eléneklésével ért véget.

Utána megterítették az asztalokat, s a finom sütlés, kolbász és lacipe-csenye, különböző frissítők, s Koronghy Gyula zenekara megteremtették a jó hangulatot és a vidámságot. A pikniken részt vett vitéz Duska László, az MHBK központi vezetője. Megjelentek Nt. Göndöcz Kálmán ref. lelkipásztor, Berdin Árpád a Kultúr Központ elnöke és számos tagja a magyar közéletnek feleségeikkel. A már hagyományossá vált közös piknik főrendezője Zsitvay Sándor bs. az MHBK helyi csoportjának vezetője volt, míg a rendező bizottságban Zsitvay Sándorné, Karancz Jánosné, Szelei József, vitéz Balogh József, Dániel János, Dániel Gyula, Karancz János, Sárközi Kálmán és Szőke Károly végeztek különösen jó munkát a kirándulás szép, közös sikere érdekében.

/M.H.1980. szept./

1980. december 13-án, az Árpádházi Szt. Erzsébet egyház Szt István terében tartották meg a bajtársi egyesületek helyi csoportjai közös rendezésben társasvacsorával egybekötött Borbála-estjüket. Az izletes vacsora elfogyasztása után Fülöp József örgy. felolvasta a legidősebb tüzér bajtárs vitéz Almay Béla tü. vk. ezredes üzenetét. Utána Dániel Gyula bs. adta elő Borbála-tekerését, mely a tüzérekén kívül foglalkozott a helybeli magyar élet több szereplőjével is. A hallgatóság megérdemelt tapssal jutalmazta a több éles meglátásra valló, találó megjegyzéseket tartalmazó versszakokat. Az est főrendezője a lelkes és tevékeny rendező bizottság élén Zsitvay Sándor bs. volt, az MHBK helyi csoportjának vezetője.

Fiataljaink Palotás-t táncolnak a Calgary-i MHBK 1981.III.7-iki 25-ik ünnepélyes HUNGÁRIA Bálgján.

CALGARY /Alberta/ Ifjúságunk magyarságtudományban elért eredményeinek pályadíj kitűzése útján való támogatására rendezte meg az MHBK helyi csoportja 25. bálját. A bál tiszteletbeli elnöke volt The Honorable Frank Lynch-Staunton, Alberta kormányzója, tb. fővédnökei országos és tartományi főtisztviselők, tb. védnökei egyházaink és egyesületeink. A palotást 16 pár mutatta be, s az elsőbálosok keringőjét 16 pár táncolta. A jól sikerült bálért az elismerés a 19 fős Bál-Bizottságot, a főrendező Ifj. Kiss Gyulát s a bál elnökét Zsitvay Sándor bs. csoportvezetőt illeti meg.

VICTORIA/British Columbia/ Helybeli bajtársaink 1981. II.19-én jöttek össze teljes számban a Hungarian Village különtermében vitéz Hangodi János alhdgy. csoportvezető hívására és emlékeztek meg volt Testületünk 100. születésnapjáról. A bajtársi esten résztvett vitéz Thassy-Plavenszky Ferenc alez. /Ottawa, Ont./ s beszédet mondott. Ott tartózkodása alatt a csoportvezető és felesége, míg Vancouver-i látogatása során Makranczi Imre örm. és felesége látták vendégül, a kalauzolták, hogy minél többet láthasson meg Kanada nyugati partjának szépségeiből.

A magyar élet eseményei világszerte

Ausztrália

PERTH/Nyugat Ausztrália/ A Perth-i Magyar Ev.-Ref. Egyházközség tagjai igen tartalmas egyházi és társadalmi programot valósítottak meg az 1980-as esztendőben, melynek során a fiatalok konfirmációja volt kiemelkedő. Az októberi temetőlátogatás alkalmával virágot helyeztek el volt presbyterük néhai vitéz Oláh-Sajti Lajos zls. bajtársunk sírjára. /E.T.1980.XII.6./

A „Perthi Magyar Hírek” 1980. decemberi számában „Magyar könyvről van szó” cikkben ismerteti Dr. Rektor Béla szds. bs-unk 1980-ban megjelent könyvét, „A Magyar Királyi Csendőrség Oknyomozó Története”-t. A cikk írója vitéz Szombathy Lajos János zls. bs-unk a többek között az alábbiakat mondja: „A munkáért a jeles szerző már 1977-ben Árpád Aranyérmert /első díjat/ nyert a Cleveland-i tudományos irodalmi és művészeti pályázaton. A kitűnő stílusban írott könyv legfőbb értéke a következetes tárgyilagosság, a minden vonatkozásban megőrzött elfogulatlanság, mely nem engedi meg az ismeretek alapján kialakuló vélemény elhallgatását, vagy az események ma is elfogult értékelését.”

Európa

MÜNCHEN /Nyugatnémetország/ Az Európai Szabad Magyar Kongresszus /ESZMK/ 1980.X.18-án — alapításának 10. évfordulóján — tartotta tisztújító közgyűlését. Az 1978-as Hága-i 2. Magyar Világkongresszusának határozatait követve /B.L.1979/2.szám/ elfogadta négy földrészt átfogó szervezeteinek közös Memorandumát, hogy azt angol nyelven a Madrid-i konferencia elé terjessze. Az 1975-ös Helsinki-i Egyezmény betartásának

felülvizsgálata lesz Belgrád után Madridban, 1980 novembertől kezdve a záróokmány aláíróinak a feladata.

A Memorandum tartalomjegyzéke képet ad arról a vádiratról, melyet a szabad földön élő magyarság nyújt be a saját nevében, de az elnémított 10 millió helyett, s kiáltja oda a Nyugatnak, követelvén az emberi, az alapvető szabadságjogokat és azoknak betartását a szovjet-országi hatalom által hivatalban tartott bábkormányok által.

A Memorandum szót emel a kisebbségi elnyomás alatt élő romániai és csehszlovákiai magyarság üldözése ellen és csatolja a Csehszlovákiai Magyarok Nemzeti Bizottságának 20 oldalra kinyomtatott un. „Kartáját”. /Nemzetőr, 1980.XI.15./

Délamerika

SAO PAULO /Brazília/ Nagy napja volt 1980.VII.3 és 4-én a helybeli menekült magyar Szt. Gellért bencés kolostornak. II. János Pál pápa a 12 milliós világvárosban pont az ő házukat választotta szállásul nagy megrökönyödésükre, majd kimondhatatlan örömeikre. A Pápát és nagy kíséretét július 3-án, a délutáni órákban két hatalmas helikopter hozta át hozzájuk a Campo Marto-ról az iskola sportpályájára.

Aznap érkezett reggel, milliók sorfala között a nagy repülőtérrel a Campo Martora, hogy ünnepi szentmiséjét és szentbeszédét ismét milliós tömegek előtt Sao Paulo óriási, külön erre a célra létesített terén elmondja. A brazilok olyan óriási lelkesedéssel fogadták, hogy a szűkszavú Casaroli érsek is azt mondta, hogy ilyent még nem látott.

Ilyen előzmények után szállt le az iskola sportpályáján, a bencés atyák, a magyar nővérek és diákok kimondhatatlan örömeire. A Pápa először a kápolnába vonult, azután az ebédlőbe, a tőle kívánt „egyszerű magyar ebédre”. Ebéd után rövid pihenőre tért, s máris vitte a két helikopter az Ibirapuera park nagy sportcsarnokába, ahol Sao Paulo szerzeteseivel találkozott és papságával. Innét a közeli nagy stadionba vitte a gép, ahol 150.000 ipari munkás előtt a legégetőbb problémákról beszélt. Este a Szent Imre Kollégiumban 10 óra körül ült le vacsorához, a püspökökkel, utána újabb fogadás. Ft. Dr. Hets Aurelian, O.S.B., plébános így jellemzi: „II. János Pál pápa személyes varázsával, karizmatikus lényével, fellépésével, gesztusaival, nézésével, mosolyával, sőt hallgatásával is lebilincselte Brazília minden rétegét.” Curitiba-ban a „Nagy Vizek Államának fővárosában, ahol talán legmagasabb volt a lelkesedés, azt kérték tőle, hogy legyen curitibai lakos. Mosolyogva válaszolta a tömegnek: „Nem az én hibám, ha Szent Péter nem Curitibát tette meg székhelyéül”/Életünk, 1980.szept./

Északamerikai Egyesült Államok

Cleveland/Ohio/ 1980.XI.28-30-ig folyt le a Cleveland Plaza Hotel termeiben a XX. Magyar Találkozó, a Magyar Társaság VIII. Magyar Kongresszusa a legteljesebb siker jegyében. A fokozott előzetes érdeklődésnek